

עֲזְרֵי מַעַם הַשָּׁם עוֹשֶׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר

זֶהַר חֲדָשׁ

הַשָּׁלֹם וְהַמִּנְקֵד
עַל חַמְשָׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה

מִהַתְנָא הָאֱלֹקִי
רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי זִיע"א

פְּרָשַׁת לֶךְ לֶךְ

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי "מִפְעַל הַזֶּהַר הָעוֹלָמִי"
בַּעִיָּה "ק בֵּית שְׁמֹשׁ תוֹבֵב" א
חַמְשָׁה עָשָׂר בָּאֵב תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א
רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל
טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
CIO CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin
Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8
Ramat Beth Shemesh 99093, Israel
Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300
hazohar.com@gmail.com

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

כל הזכויות שמורות

ואין למכור או לסחור או לקבל רווח עבור הטקסט או חלקו
מותר ומצוה ללמוד ולזכות את הרבים בחינם בלבד

ניתן ל"מפעל הזוהר העולמי"

על ידי הרב הצדיק המקובל **הרב בניהו שמואלי** שליט"א
ראש ישיבת "נהר שלום" (רח' שילה 6 ירושלים)
לעילוי נשמת מורינו ורבינו הצדיק הקדוש
רבי **מרדכי** בן מרים **שרעב"י** זיע"א

פְּרֻשֵׁת לֶךְ לֶךְ

תָּא חַזִּי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִגֵּן לְצַדִּיקָא, דְּלֹא
יִשְׁלֹטוֹן בְּחוּץ בְּנֵי אֲנָשָׁא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲגִין עַל אַבְרָהָם, דְּלֹא יִשְׁלֹטוֹן בֵּיהּ וּבְאַנְתֵּיהּ.

תָּא חַזִּי, שְׂכִינְתָּא לָא אֶתְעֵדִי מַעַם שָׂרָה. בְּתַחֲוֹא
לִילְיָא, אַתָּא פְּרַעָה לְמִיקְרַב בְּהָדָה. אַתָּא
מְלֹאכָא, וְאַלְקֵי לִיהּ. כָּל אֵימַת דְּתַחָה שָׂרָה אָמְרָה
אַלְקֵי, תַּחָה מְלֹקֵי.

וְאַבְרָהָם הוּא אֶתְקִיף בְּמֵאֲרִיָּה, דְּהָא שָׂרָה לָא
יַחֲוֵן יְכָלִי לְשִׁלְטָאָה עָלֶיהָ. הָדָא הוּא

דְּבַתִּיב, (משלי כח) וְצַדִּיקִים בְּכַפִּיר יִבְטָח. וְהָכָא
נִסְיוֹנָא הוּא, דְּלֹא הִרְהֵר אַבְרָהָם אֶבְתֵּרִיָּה
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי, תָּא חַזִּי דְּבַגִּין כֶּךָ, לָא פִקִּיד לִיהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנַחֲתָא לְמַצְרִים, אֵלֹא

לשון הקודש

פְּרֻשֵׁת לֶךְ לֶךְ

שְׁהִיתָה שָׂרָה אוֹמֶרֶת חֲלָקָה – הִיא
מְלָקָה.

וְאַבְרָהָם הוּא הִתְחַזַּק בְּרַבּוֹנוֹ, שְׁהִירִי
שָׂרָה לֹא יָכְלוּ לְשַׁלֵּט עָלֶיהָ. זֶהוּ שְׂכִינְתָּא
(משלי כח) וְצַדִּיקִים בְּכַפִּיר יִבְטָח. וְכַאֲן הוּא
נִסְיוֹן, שֶׁלֹּא הִרְהֵר אַבְרָהָם אַחֲרֵי הַקֹּדֶשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי, בֵּא וּרְאֵה שְׁמִשּׁוּם כֶּךָ לֹא צִוָּה

בֵּא וּרְאֵה, הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגֵּן
לְצַדִּיקִים שֶׁלֹּא יִשְׁלֹטוּ בָהֶם בְּנֵי אָדָם,
וְהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא הִגֵּן עַל אַבְרָהָם שֶׁלֹּא
יִשְׁלֹטוּ בוֹ וּבְאַשְׁתּוֹ.

בֵּא וּרְאֵה, הַשְׂכִּינָה לֹא זָוָה מַעַם שָׂרָה.
בְּאוֹתוֹ הִלִּילָה בֵּא פְּרַעָה לְקֶרֶב אֵלֶיהָ.
בֵּא הַמְּלָאךְ וְהִלָּקָה אוֹתוֹ. וְכָל פַּעַם

הוא מַגְרִמִּיה נָחַת, בְּגִין דְּלֹא יִהְיֶה פִתְחוֹן פֶּה לְבָנִי
עַלמָא, דְּאָמַר לִיה בָּךְ, וּלְבַתָּר אַצְטָעַר עַל
אַנְתִּיתִיה. עַד כָּאן.

מִדְרַשׁ הַנֶּעֱלָם

לֶךְ לֶךְ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שה"ש ב יב) הַנֶּצְנִים נִרְאוּ
בְּאֶרֶץ עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
בְּאֶרְצָנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בָּא וּרְאֵה, כַּמָּה יֵשׁ לוֹ
לְאָדָם לְהַכְשִׁיר מַעֲשָׂיו לְפָנֵי בּוֹרְאוֹ, וּלְהַתְעַסֵּק
בְּתוֹרָתוֹ יוֹמָם וּלְלֵילָה. שְׁמַעְלַת הַתּוֹרָה לְמַעְלָה מִן
כָּל הַמַּעֲלוֹת.

דְּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תִּרְיִן טָבִין רַבְרַבִּין אִית
בְּאוּרֵייתָא, חַיִּים, וְעוֹתָרָא. דְּכְתִיב, (משלי ג
טו) אַרְךְ יָמִים בִּימִינָה בִּשְׂמֹאלָה עֶשֶׂר וְכָבוֹד. אָמַר
רַב פֶּפְא, אֵלִין תִּלְתָּא הֵווּ. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה,
כָּבוֹד בְּכָלֵל הָעוֹשֶׁר הוּא. דִּמְאֵן דְּאִית לִיה

לשון הקודש

וּרְאֵה כַּמָּה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לְהַכְשִׁיר מַעֲשָׂיו
לְפָנֵי בּוֹרְאוֹ וּלְהַתְעַסֵּק בְּתוֹרָתוֹ יוֹמָם
וּלְלֵילָה, שְׁמַעְלַת הַתּוֹרָה לְמַעְלָה מִן כָּל
הַמַּעֲלוֹת.

שְׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁתֵּי טוֹבוֹת גְּדוּלוֹת
יֵשׁ בְּתוֹרָה – חַיִּים וְעֶשֶׂר, שְׁכָתוּב (משלי ג,
טו) אַרְךְ יָמִים בִּימִינָה בִּשְׂמֹאלָה עֶשֶׂר
וְכָבוֹד. אָמַר רַב פֶּפְא, אֵלֵינוּ שְׁלֹשָׁה הֵם.

אוֹתוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַדֵּת לְמַצְרִים,
אֶלָּא הוּא מַעֲצָמוּ יָרֵד, בְּדִי שְׁלֹא יִהְיֶה
פִתְחוֹן פֶּה לְבָנִי הָעוֹלָם, שְׁאָמַר לוֹ בָּךְ,
וְאַחֵר כָּךְ הַצְטָעַר עַל אִשְׁתּוֹ. עַד כָּאן.

מִדְרַשׁ הַנֶּעֱלָם

לֶךְ לֶךְ. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח, (שיר ו) הַנֶּצְנִים
נִרְאוּ בְּאֶרֶץ עֵת הַזְמִיר הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר
נִשְׁמַע בְּאֶרְצָנוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בָּא

עוֹתָרָא, אֵית לִיה יְקָרָא, וּבִמָּה יִזְכָּה הָאָדָם לְכָל,
בְּשָׁבִיל הַתּוֹרָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, תָּא חַיִּי, אֵין בְּכָל לֵילָה וְלֵילָה,
שְׂאִינוּ אוּחוּ מַטְטְרוֹן שֶׁר הַפָּנִים, כָּל
נִשְׁמָתָן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה
לְשִׁמָּה, וּמֵרָאָה אוֹתָן לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמִמֵּתִינִים מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת וְדוֹמָמִים מְלוֹמֵר שִׁירָה,
עַד שְׂיִתְכַנְּסוּ נַפְשוֹת הַצְּדִיקִים עִמָּהֶם, וַיִּזְמְרוּ בִּיחָד
לְאֵל עֲלִיוֹן.

שְׁנַאֲמַר הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בְּאַרְצָן, אֵלֹו הָעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה. עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ, אִז
הוּא עֵת לְזַמֵּר לְבוֹרְאָם בִּיחָד. וְקוֹל הַתּוֹר
נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ, זֶה מַטְטְרוֹן, הֵבֵא לְאַסּוֹף
נִשְׁמָתָן שֶׁל צְדִיקִים, לְזַמֵּר לְיוֹצֵרָם בְּכָל לֵילָה
וְלֵילָה, שְׁנַאֲמַר (תהלים קמט ה) יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד

לשון הקודש

מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת וְדוֹמָמִים מְלוֹמֵר שִׁירָה,
עַד שְׂיִתְכַנְּסוּ נַפְשוֹת הַצְּדִיקִים עִמָּהֶם,
וַיִּזְמְרוּ בִּיחָד לְאֵל עֲלִיוֹן.

שְׁנַאֲמַר הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בְּאַרְצָן – אֵלֹו
הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה. עֵת הַזְּמִיר הַגִּיעַ
– אִז הוּא עֵת לְזַמֵּר לְבוֹרְאָם בִּיחָד. וְקוֹל
הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ – זֶה מַטְטְרוֹן,
הֵבֵא לְאַסּוֹף נִשְׁמָתָם שֶׁל צְדִיקִים לְזַמֵּר

אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, הַכָּבוֹד הוּא בְּכָל
הָעֶשֶׂר, שְׁמִי שֵׁישׁ לוֹ עֶשֶׂר, יֵשׁ לוֹ כָּבוֹד,
וּבִמָּה יִזְכָּה הָאָדָם לְכָל? בְּשָׁבִיל הַתּוֹרָה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בֵּא וּרְאָה, אֵין בְּכָל
לֵילָה וְלֵילָה שְׂאִינוּ אוּחוּ מַטְטְרוֹן שֶׁר
הַפָּנִים כָּל נִשְׁמָתָם שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים
הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה, וּמֵרָאָה אוֹתָן
לְפָנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִמֵּתִינִים

יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכָּבוֹתָם. מִהוּ בְּכָבוֹד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה זֶה מַטְטְרוֹן.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, כָּל נִשְׁמוֹתַן שֶׁל צַדִּיקִים, נִגְזְרוּ מִתַּחַת כִּסֵּא הַכְּבוֹד, לְנִהַג אֶת הַגּוֹף, כָּאֵב הַמְּנַהֵיג אֶת הַבֶּן. כִּי בִלְתִּי הַנִּשְׁמָה, לֹא יוּכַל הַגּוֹף לְהִתְנַהֵג, וְלֹא לַדַּעַת וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאוֹ. דִּהָא אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, הַנִּשְׁמָה הִיא מוֹרָה וּמַלְמִדָה לָאָדָם, וּמַתְנַכְתּוּ בְּכָל דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל.

וּבִשְׁעָה שֶׁשׁוֹלַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָהּ לַגּוֹף מִמָּקוֹם הַקּוֹדֵשׁ, מִבֶּרֶךְ אוֹתָהּ בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֲבָרָם, זֶה הִיא הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא א"ב, לְלַמֵּד אֶת הַגּוֹף, וְר"ם עָלָיו, שֶׁמִּמָּקוֹם רָם וְנִשְׂא בָּאָה. וּמָה אוֹמֵר לָהּ, לֶךְ לֶךְ מֵאֶרֶץךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ, מִדִּירְתְּךָ, וּמִמָּקוֹמְךָ,

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, הַנִּשְׁמָה הִיא מוֹרָה וּמַלְמִדָה לָאָדָם, וּמַתְנַכְתּוּ בְּכָל דֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל. וּבִשְׁעָה שֶׁשׁוֹלַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָהּ לַגּוֹף מִמָּקוֹם הַקּוֹדֵשׁ, מִבֶּרֶךְ אוֹתָהּ בְּשִׁבְעַ בְּרָכוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית יב) וַיֹּאמֶר ה' אֶל אֲבָרָם, זֶה הִיא הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא א"ב, לְלַמֵּד אֶת הַגּוֹף, וְר"ם עָלָיו, שֶׁמִּמָּקוֹם רָם וְנִשְׂא בָּאָה. וּמָה אוֹמֵר לָהּ? לֶךְ לֶךְ מֵאֶרֶץךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ – מִדִּירְתְּךָ,

לְיוֹצְרָם בְּכָל לַיְלָה וּלְיֵלָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קמט) יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכָּבוֹתָם. מִהוּ בְּכָבוֹד? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה מַטְטְרוֹן.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי, כָּל נִשְׁמוֹתָם שֶׁל צַדִּיקִים נִגְזְרוּ מִתַּחַת כִּסֵּא הַכְּבוֹד, לְנִהַג אֶת הַגּוֹף כָּאֵב הַמְּנַהֵיג אֶת הַבֶּן, כִּי בִלְתִּי הַנִּשְׁמָה לֹא יוּכַל הַגּוֹף לְהִתְנַהֵג וְלֹא לַדַּעַת וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאוֹ. שֶׁהִרִי

וּמִהִנָּאֲתָךְ. וּמִבֵּית אָבִיךָ, אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב זֹו הִיא
אֶסְפֹּקְלָרְיָא הַמַּאֲיָרָה. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ,
כְּלוּמַר לְגוּף פְּלוּנִי, לְגוּף קָדוֹשׁ. לְגוּף יִשְׂרָאֵל.

וְעַם כָּל דָּא, וְאַבְרָכָה מְבָרְכִיךָ, אוֹתָם הַנוֹהֲגִים
עַמְּךָ מִדּוֹת טוֹבוֹת, מִדּוֹת יִשְׁרוֹת. אוֹתָם
הַמְבָרְכִים אוֹתִי בְּשִׁבְלֶךְ, וְאוֹמְרִים כָּל זְמַן
שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקֶרְבִי מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי.
וּמִקְלָלְךָ אָאֹר, אוֹתָם הַמְקַלְלִים אוֹתָךְ, וּמִקְלָקְלִים
מֵעֲשִׂיהֶם וְדַרְכֵיהֶם.

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה'. בֵּינוֹן שְׁנַת־בְּרָכָה
בְּשִׁבְעַת בְּרָכוֹת הִלְלוּ, מַה כְּתִיב, וַיֵּלֶךְ אַבְרָם,
זֹו הִיא הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא אָב לְגוּף. וְרַם מִמְּקוֹם
הָרָמִים. כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה', לְהַכְנִס בָּאוֹתוֹ הַגּוּף
שֶׁנִּצְטָוָה לְהִנָּהִיגוֹ וּלְלַמְדּוֹ.

לשון הקודש

אֲנִי לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי. וּמִקְלָלְךָ אָאֹר –
אוֹתָם הַמְקַלְלִים אוֹתָךְ וּמִקְלָקְלִים
מֵעֲשִׂיהֶם וְדַרְכֵיהֶם.

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה' (שם).
בֵּינוֹן שְׁנַת־בְּרָכָה בְּשִׁבְעַת בְּרָכוֹת הִלְלוּ, מַה
כְּתוּב? וַיֵּלֶךְ אַבְרָם. זֹו הִיא הַנְּשָׁמָה,
שֶׁהִיא אָב לְגוּף וְרַם מִמְּקוֹם הָרָמִים.
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו ה' – לְהַכְנִס בָּאוֹתוֹ
הַגּוּף שֶׁנִּצְטָוָה לְהִנָּהִיגוֹ וּלְלַמְדּוֹ.

וּמִמְּקוֹמָךְ, וּמִהִנָּאֲתָךְ. וּמִבֵּית אָבִיךָ –
אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, זֹו הִיא אֶסְפֹּקְלָרְיָה
הַמַּאֲיָרָה. אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ –
כְּלוּמַר לְגוּף פְּלוּנִי, לְגוּף קָדוֹשׁ, לְגוּף
יִשְׂרָאֵל.

וְעַם כָּל זֶה – וְאַבְרָכָה מְבָרְכִיךָ, אוֹתָם
הַנוֹהֲגִים עַמְּךָ מִדּוֹת טוֹבוֹת, מִדּוֹת
יִשְׁרוֹת. אוֹתָם הַמְבָרְכִים אוֹתִי בְּשִׁבְלֶךְ,
וְאוֹמְרִים כָּל זְמַן שֶׁהַנְּשָׁמָה בְּקֶרְבִי מוֹדָה

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, רְאֵה מַה בְּתִיב בֵּיהּ, בֵּינוּן
שְׂבָאָה לִכְנִס בְּגוֹף, וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לֹט, וְזֶה
יֵצֵר הָרַע, הַמְּזוּמֵן לִכְנִס עִם הַנְּשָׂמָה בְּיַחַד בֵּינוּן
שְׁנוּלָד אָדָם, וּמִנִּין שְׁנִקְרָא יֵצֵר הָרַע כֶּךָ,
שְׁנֵאמַר (בראשית ה כא) כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו,
וְזֶהוּ לֹט שְׁנִתְאַרַר בְּעוֹלָם.

וְאִזְלָא הָא כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי יַצְחָק, הִנָּחֵשׁ
שֶׁהָשִׂיא לְחֻזָּה, הוּא יֵצֵר הָרַע. וְרַאיֵנוּ
שְׁנִתְקַלַּל, שְׁנֵאמַר (שם ג יד) אָרוּר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה,
וּלְפִיכֶךָ נִקְרָא לֹט. שְׂבָשְׂעָה שֶׁהַנְּשָׂמָה בָּא לִכְנִס
בְּגוֹף, מִיָּד וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לֹט, שֶׁהוּא מְזוּמֵן לִכְנִס עִמּוֹ,
וְלִהְיוֹת לְאָדָם, וְלִהְיוֹת מְקַטְרֵג לְהַנְּשָׂמָה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר רַב אִידִי, מִנִּין מַה שְּׂאֲמַרְנוּ
שֶׁהוּא מְשַׁל עַל הַנְּשָׂמָה. מִמָּה דְכְּתִיב אַחֵר
כֶּךָ, וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שָׂרִי אִשְׁתּוֹ, וְזֶה הַגּוֹף. וְאֵת

לשון הקודש

שְׁנִתְקַלַּל, שְׁנֵאמַר (שם ג) אָרוּר אַתָּה מִכָּל
הַבְּהֵמָה, וּלְפִיכֶךָ נִקְרָא לֹט. שְׂבָשְׂעָה
שֶׁהַנְּשָׂמָה בָּא לְכַנֵּס בְּגוֹף, מִיָּד וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ
לֹט, שֶׁהוּא מְזוּמֵן לְכַנֵּס עִמּוֹ וְלִהְיוֹת
לְאָדָם וְלִהְיוֹת מְקַטְרֵג לְהַנְּשָׂמָה.

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר רַב אִידִי, מִנִּין מַה
שְּׂאֲמַרְנוּ שֶׁהוּא מְשַׁל עַל הַנְּשָׂמָה? מִמָּה
שְׂכָתוֹב אַחֵר כֶּךָ (שם יב) וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת

אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, רְאֵה מַה בְּתוֹב בּוֹ בֵּינוּן
שְׂבָאָה לְכַנֵּס בְּגוֹף – וַיֵּלֶךְ אֹתוֹ לֹט. וְזֶה
יֵצֵר הָרַע הַמְּזוּמֵן לְכַנֵּס עִם הַנְּשָׂמָה בְּיַחַד,
בֵּינוּן שְׁנוּלָד אָדָם. וּמִנִּין שְׁנִקְרָא יֵצֵר הָרַע
כֶּךָ? שְׁנֵאמַר (בראשית ח) כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם
רַע מִנְּעֻרָיו, וְזֶהוּ לֹט שְׁנִתְאַרַר בְּעוֹלָם.

וְהוֹלֵךְ זֶה כְּמוֹ שְׂאֲמַר רַבִּי יַצְחָק, הִנָּחֵשׁ
שֶׁהָשִׂיא לְחֻזָּה הוּא יֵצֵר הָרַע. וְרַאיֵנוּ

לוֹט בֶּן אָחִיו, וְהוּא יֵצֵר הָרַע, שֶׁהוּא בֶּן אָחִיו,
מִשׁוֹתָף וְנִדְבָק עִם הַגּוֹף. וְאֵת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר
רָכְשׁוּ, אֵלּוּ מַעֲשֵׂיהֶם. וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן,
כּוֹלֵם מִדְּבָקִים לָלֶכֶת בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם, הוֹלְכִים אַחֲרֵי
בָצָעַם וְהִרְהוּרָם.

וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שָׁכֵם עַד אֵלּוּן
מוֹרָה, בְּכָל מְקוֹם שֶׁזָּה מִתְאַוֶּה, הַנִּשְׁמָה
עִמּוֹ. וְהַכְּנַעֲנִי אֵז בְּאֶרֶץ, זֶה הַתְּאַוֶּה, שֶׁהִיא
דְּבָקָה בַּגּוֹף.

כִּיּוֹן שֶׁפּוֹקֵד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַעֲשֵׂיהֶם, וּמוֹצִיא
הַנִּשְׁמָה מִן הַגּוֹף, הַנִּשְׁמָה רוֹצָה לַעֲלוֹת
לְמַעְלָה, רְאֵה מָה כְּתִיב בָּהּ. וַיֵּלֶךְ לְמַסְעָיו מִנֶּגֶב
וְעַד בֵּית אֵל, וְרוֹצָה לְחֹזֵר אֶל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה
שָׁם אֲהֵלָה בַּתְּחֵלָה. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, אֲהֵלָה כְּתִיב

לשון הקודש

אלון מורה – בכל מקום שזה מתאוה,
הנשמה עמו. והכנעני אז בארץ – זו
התאוה, שהיא דבקה בגוף.

כיוון שפוקד הקדוש ברוך הוא מעשיהם
ומוציא הנשמה מהגוף, הנשמה רוצה
לעלות למעלה. ראה מה כתוב בה, (שם יג)
וילך למסעיו מנגב ועד בית אל, ורצונה
לחזור אל המקום אשר היה שם אהלה

שרי אשתו – זהו הגוף. ואת לוט בן אחיו
– זהו יצר הרע, שהוא בן אחיו, משתף
ונדבק עם הגוף. ואת כל רכושם אשר
רכשו – אלו מעשיהם. ויצאו ללכת
ארצה כנען – כלם מדבקים ללכת
בהבלי העולם, הולכים אחרי בצעם
והרהורם.

ויעבר אברם בארץ עד מכוס שכם עד

בְּה"א, וְאֵזִי הִיא עוֹמֶדֶת בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין הָעִי, בֵּין
לְעֵלוֹת לְמַעְלָה וּבֵין לִירֵד לְמַטָּה.

זִכְתָּה עוֹלָה אֶל מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ, אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם
בְּרֵאשׁוֹנָה, מְקוֹם אֲשֶׁר מִיכָאֵל הֵשִׁיר
הַגָּדוֹל מִקְרִיב נִשְׁמָתָן שֶׁל צַדִּיקִים. וַיִּקְרָא שָׁם
אַבְרָם בְּשֵׁם ה', הַנִּשְׁמָה נוֹתֶנֶת שְׂבַח וְהוֹדָאָה
בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה, שְׂזִכְתָּה לְאוֹתָהּ הַמַּעְלָה.
וְאִם לֹא זִכְתָּה, מַה בְּתִיב. וַיִּסַּע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנִסְוֶע
הַנִּגְבָּה, דוֹחִין אוֹתָהּ וְהוֹלֶכֶת עַד שְׂסוּבָבֶת כָּל
הָעוֹלָם עַד שֶׁתִּקְבַּל עוֹנֶשָׁה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַצַּדִּיקִים מָה הֵם עוֹשִׂים אִם
בָּא לִיטָהֵר, אֲפֹלוּ יֵצֵר הָרַע הֵבֵא לְקַטְרָגוֹ,
נִשְׁמָתוֹ מִסִּיעֵת אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל
לוֹט, הַנִּשְׁמָה אוֹמַרֶת לֵיֵצֵר הָרַע, אֵל נָא תְּהִי
מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינְךָ.

לשון הקודש

נוֹתֶנֶת שְׂבַח וְהוֹדָאָה בִּירוּשָׁלַיִם שֶׁל
מַעְלָה, שְׂזִכְתָּה לְאוֹתָהּ הַמַּעְלָה. וְאִם לֹא
זִכְתָּה – מַה בְּתוֹב? (שם יב) וַיִּסַּע אַבְרָם
הָלוֹךְ וְנִסְוֶע הַנִּגְבָּה, דוֹחִין אוֹתָהּ וְהוֹלֶכֶת
עַד שְׂסוּבָבֶת כָּל הָעוֹלָם עַד שֶׁתִּקְבַּל
עֲנִשָּׁה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַצַּדִּיקִים מַה הֵם
עוֹשִׂים? אִם בָּא לִטָּהֵר – אֲפֹלוּ יֵצֵר הָרַע

בִּתְחִלָּה. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב, אֲהֵלָה בְּתוֹב,
בְּה"א, וְאֵזִי הִיא עוֹמֶדֶת בֵּין בֵּית אֵל וּבֵין
הָעִי, בֵּין לְעֵלוֹת לְמַעְלָה וּבֵין לִירֵד
לְמַטָּה.

זִכְתָּה – עוֹלָה אֶל מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר
עָשָׂה שָׁם בְּרֵאשׁוֹנָה, מְקוֹם אֲשֶׁר מִיכָאֵל
הֵשִׁיר הַגָּדוֹל מִקְרִיב נִשְׁמָתָן שֶׁל צַדִּיקִים.
וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם ה', הַנִּשְׁמָה

מָה עוֹשֶׂה הַצַּדִּיק הַזֶּה. הוֹלֵךְ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ,
קוֹרֵא וְשׁוֹנֶה, וּמְקַטְרֵג לַיֵּצֵר הָרַע, וְאוֹמֵר לוֹ
הֲלֹא כָּל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ, הַפָּרֶד נָא מֵעָלַי. סְגִי אִין
אֵית בְּעֵלְמָא, דְּאַתָּה יָכִיל לֵוֵן, מִן קָדָם דְּאַבְאִישׁוּ
עוֹבְדֵיהוֹן. אִם הַשְׂמָאֵל וְאִימְנָה, אִם אַתָּה רוֹצֶה
לְהַשְׂמָאִיל אוֹתִי, אֲנִי אֵימִין, אֵלֶיךָ לְצַד יָמִין, (דף ז ע"א)
(ע"א) שְׁלֹא אֶפְתָּה אֲשׁוּרֵי יָמִין וְשְׂמָאֵל. וְאִם הֵימִין
וְאַשְׂמָאִילָהּ, אַף עַל פִּי שְׁאַרְאָה שְׁהִיא טוֹבָה
עֲצָתָךְ, אֶעֱשֶׂה הַכֶּךְ רְצוֹנָךְ וְתַאֲוָתָךְ.

וְאוֹמֵר רַבִּי בּוֹ, יֵצֵר הָרַע מֵהוּ עוֹשֶׂה בְּאוֹתָהּ
שְׁעָה, שְׁהוּא רוֹאֶה שְׁלֹא נַעֲשֶׂתָה עֲצָתוֹ,
מָה כְּתִיב בֵּיתָהּ, וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כֶּכֶר הִירְדֵּן,
לְאוֹתָם הָרָשָׁעִים שְׁלֹא יִקְטְרוּ עִמּוֹ, וּבְשִׁבִיל זֶה

לשון הקודש

לְהַשְׂמָאִיל אוֹתִי, אֲנִי אֵימִין, אֵלֶיךָ לְצַד
יָמִין, שְׁלֹא אֶפְתָּה אֲשׁוּרֵי יָמִין וְשְׂמָאֵל.
וְאִם הֵימִין וְאַשְׂמָאִילָהּ – אַף עַל פִּי
שְׁאַרְאָה שְׁהִיא טוֹבָה עֲצָתָךְ, אֶעֱשֶׂה הַכֶּךְ
רְצוֹנָךְ וְתַאֲוָתָךְ.

וְאוֹמֵר רַבִּי בּוֹ, יֵצֵר הָרַע מֵהוּ עוֹשֶׂה
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁהוּא רוֹאֶה שְׁלֹא נַעֲשֶׂתָה
עֲצָתוֹ, מָה כְּתוּב בּוֹ? וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת
כָּל כֶּכֶר הִירְדֵּן, לְאוֹתָם הָרָשָׁעִים שְׁלֹא
יִקְטְרוּ עִמּוֹ, וּבְשִׁבִיל זֶה הִדְרֵךְ וַיִּפְרְדּוּ

הַבָּא לְקַטְרֵגוֹ, נִשְׁמָתוֹ מְסִיעֶת אוֹתוֹ,
שְׁנַאֲמַר (שם יג) וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל לוֹט.
הַנִּשְׁמָה אוֹמֶרֶת לַיֵּצֵר הָרַע: אַל נָא תְהִי
מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ.

מָה עוֹשֶׂה הַצַּדִּיק הַזֶּה? הוֹלֵךְ לְבֵית
הַמִּדְרָשׁ, קוֹרֵא וְשׁוֹנֶה, וּמְקַטְרֵג לַיֵּצֵר
הָרַע וְאוֹמֵר לוֹ: הֲלֹא כָּל הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ,
הַפָּרֶד נָא מֵעָלַי. רַבִּים יֵשׁ בְּעוֹלָם שְׂאֵתָהּ
יָכוֹל לָהֶם בְּגִלָּל שְׁהִרְעוּ מַעֲשֵׂיהֶם. אִם
הַשְׂמָאֵל וְאִימְנָה – אִם אַתָּה רוֹצֶה

וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו. וְאִזּוּ הַנִּשְׁמָה מִה פְּתִיב בָּהּ.
וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד, בְּכָל מַעֲשִׂים טוֹבִים וַיִּשְׁרִים
בַּתּוֹרָה וּמִצּוֹת.

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁכָּח אָחִיו, ר' תַּנְחוּם
פָּתַח, (שה"ש ה ה) קָמְתִי אֲנִי לַפֶּתַח לְדוֹדִי
וְגו' וְדוֹדִי חָמַק עָבַר נִפְשִׁי יִצְאָה בְּדַבְּרוֹ. אָמַר רַבִּי
תַּנְחוּם, בֹּא וּרְאֵה בַּמָּה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לִיטְהַר
מִעֲוֹנוֹתָיו, בְּעוֹד דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה פְּתוּחִין לְפָנָיו,
בְּמָרָם יִסְתָּם הַדֶּרֶךְ. שְׁנַאֲמַר (ישעיה נה ו) דִּרְשׁוּ ה'
בְּהַמְצָאוֹ וְגו'. יֵשׁ עֵתִים שֶׁהוּא קָרוֹב, וַיֵּשׁ עֵתִים
שֶׁהוּא רָחוֹק.

וְכִי אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם הָכִי, וְהָא בְּתִיב (תהלים קמב יח)
קָרוֹב ה' לְכָל קִרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
בְּאַמֶּת. אָמַר, הָאִי קִרְא מְסִייע לִיָּהּ. מִשְׁמַע דְּבְתִיב
לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת, וְעַם כָּל זֶה מִה

לשון הקודש

דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה פְּתוּחִין לְפָנָיו, בְּמָרָם
יִסְתָּם הַדֶּרֶךְ, שְׁנַאֲמַר (ישעיה נה) דִּרְשׁוּ ה'
בְּהַמְצָאוֹ וְגו'. יֵשׁ עֵתִים שֶׁהוּא קָרוֹב, וַיֵּשׁ
עֵתִים שֶׁהוּא רָחוֹק.

וְהָאֵם אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם כֶּךָ, וְחָרִי כְּתוֹב
(תהלים קמז) קָרוֹב ה' לְכָל קִרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר
יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת? אָמַר, הַפְּסוֹק הַזֶּה מְסִיע
לוֹ, מִמִּשְׁמַע שְׂכָתוֹב לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ

אִישׁ מֵעַל אָחִיו. וְאִזּוּ הַנִּשְׁמָה, מִה כְּתוֹב
בָּהּ? וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד, בְּכָל מַעֲשִׂים
טוֹבִים וַיִּשְׁרִים בַּתּוֹרָה וּמִצּוֹת.

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁכָּח אָחִיו (בראשית יד).

רַבִּי תַּנְחוּם פָּתַח, קָמְתִי אֲנִי לַפֶּתַח
לְדוֹדִי כו', וְדוֹדִי חָמַק עָבַר נִפְשִׁי יִצְאָה
בְּדַבְּרוֹ (שיר ה). אָמַר רַבִּי תַּנְחוּם, בֹּא וּרְאֵה
בַּמָּה יֵשׁ לוֹ לְאָדָם לִטְהַר מִעֲוֹנוֹתָיו בְּעוֹד

בְּתִיב, (שם קמב יט) רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה.

מִשָּׁל לְמֶלֶךְ, דִּהְיָה יְתִיב, וְאַתָּא בַּר נָשׁ וְצוּחַ
קַמִּיָּה, אֲצִית מִלְכָּא כָּל מַה דְּאָמַר, וְלֹא
אֲתִיב לִיָּה, הוּא צוּחַ וּמִלְכָּא אֲצִית וְשִׁתִּיק. אֲזַל
הֵהוּא גִבְרָא.

אָמְרוּ מִשְׁמִשּׁוּחֵי קַמִּי מִלְכָּא, מָרְנָא, לָמָּה לָּא
אֲתִיבַת לְהֵאִי מִסְפִּינָא מִדְּעַם, אָמַר לְהוּ,
שְׁמַעִית כָּל מַה דְּאָמַר, וְאַצִּיתִית לִיָּה, אֲבָל הוּא
חִיִּיבָא קַמָּאִי, וְלִיתוּחֵי כְּדָאִי לְמַעַבְד רַעוּתִיָּה, דִּהְיָ
אָמְרוּ לִיָּה וּלְחִבְרוּחֵי זְמַנִּין סְגִיָּאִין מִן שָׁמַי, דִּלָּא
יְהוֹנָן בִּישׁוּן, וְיִיתוֹן קַמָּאִי וְאַעֲבִיד עֲמַחוֹן טָבָא, וְלֹא
אַשְׁגַּחוּ בִּי, כְּעֵן לִית אֲנָא מִשְׁנַח בְּהוֹן.

כֶּךְ הוּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (סו) קְרוֹב ה' לְכָל
קִרְאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת, וְשׁוֹמֵעַ
לָהֶם. אֲבָל לְמִי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה רְצוֹנוֹ, לְהֵאִי בְּתִיב,

לשון הקודש

שְׁמַעֲתִי כָּל מַה שֶּׁאָמַר וְהִקְשַׁבְתִּי לוֹ,
אֲבָל הוּא רָשַׁע לִפְנֵי, וְאֵינוֹ כְּדָאִי לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ, שֶׁחֲרִי אָמְרוּ לוֹ וּלְחִבְרָיו פְּעָמִים
רַבּוֹת מִשָּׁמַי שְׁלֹא יִהְיֶה רָעִים, וְיִבְאוּ
לִפְנֵי וְאַעֲשֶׂה עִמָּהֶם טוֹב, וְלֹא הִשְׁגִּיחוּ
בִּי. כְּעֵת אֵינִי מִשְׁנִיחַ בָּהֶם.

כֶּךְ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא – קְרוֹב ה' לְכָל
קִרְאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת, וְשׁוֹמֵעַ

בְּאַמֶּת, וְעַם כָּל זֶה מַה כְּתוּב? רְצוֹן יִרְאִיו
יַעֲשֶׂה.

מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שֶׁהִיָּה יוֹשֵׁב, וּבָא אָדָם
וְצוּחַ לִפְנָיו. הִקְשִׁיב הַמֶּלֶךְ לְכָל מַה
שֶּׁאָמַר וְלֹא הִשְׁיֵב לוֹ. הוּא צוּחַ, וְהַמֶּלֶךְ
מִקְשִׁיב וְשׁוֹתֵק. הֲלָךְ אוֹתוֹ הָאִישׁ.

אָמְרוּ מִשְׁמִשּׁוּי לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: מוֹרְנוּ, לָמָּה
לֹא הִשְׁבַּתָּ לַעֲנִי הַזֶּה דְּבַר? אָמַר לָהֶם:

רצון יראיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם.

אָמַר רַבִּי חֵלְבוֹ אָמַר רַב הוֹנָא, מִמֵּי אֶתָּה לָמַד, מִמּוֹשֶׁה רַבִּינוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם. דְּכֵתִיב (שמות לג

טז) וּבִמָּה יוֹדַע אִפּוּא בִּי מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ. אָמַר מוֹשֶׁה, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם לִית אֲנִי צָרִיכִין לְמִלְאָךְ, וְלֹא לְשָׂרְךָ, וְלֹא לְשֵׁר, דְּמֵאִי שִׁינוּיָא יְהִיא לָנָא מִן הָאוּמוֹת, לָהֶם שֵׁר, וְלָנוּ שֵׁר, אֲבָל וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעַמֶּךָ וְגו', וּבִמָּה יוֹדַע אִפּוּא בִּי מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הֲלֹא בְּלִכְתֶּךָ עִמָּנוּ, אֶתָּה וְלֹא שֵׁר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאִי הָיָה דַּעְתִּיהָ דְּמוֹשֶׁה דְּלֹא קִבִּיל לִיה לְמִלְאָכָא. אָלֵא, אָמַר מוֹשֶׁה יַדְעָנָא בְּהוֹן בִּישְׂרָאֵל, דְּאִינוּן חֵיבִיָּא וְקָשִׁי קִדְל, אֲלִמְלִי יִתְמַסְרוֹן לְמִלְאָכָא, וְכָל שָׁכֵן לְמִי שְׁהוּא מִדַּת תְּדִין, לֹא יִשְׁתַּיִּיר מִשְׁנֵאִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל שְׂרִיד וּפְלִיט.

לשון הקודש

וְלֹא לְשָׂרְךָ, וְלֹא לְשֵׁר. שְׁאִיזָה שְׁנוּי יְהִיא לָנוּ מִן הָאוּמוֹת? לָהֶם שֵׁר – וְלָנוּ שֵׁר, אֲבָל וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעַמֶּךָ וְגו'. וּבִמָּה יוֹדַע אִפּוּא בִּי מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ הֲלֹא בְּלִכְתֶּךָ עִמָּנוּ, אֶתָּה וְלֹא שֵׁר.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה הָיְתָה דַּעְתּוֹ שֶׁל מוֹשֶׁה שֶׁלֹּא קִבֵּל אֶת הַמִּלְאָךְ? אָלֵא, אָמַר מוֹשֶׁה, אֲנִי יוֹדַע עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם רָשָׁעִים

לָהֶם, אֲבָל לְמִי שְׁהוּא עוֹשֶׂה רַצוֹנוּ, לָזֶה כְּתוּב (שם) רַצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה וְאֵת שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע וַיּוֹשִׁיעֵם.

אָמַר רַבִּי חֵלְבוֹ אָמַר רַב הוֹנָא, מִמֵּי אֶתָּה לָמַד? מִמּוֹשֶׁה רַבּוֹנוּ עָלֵינוּ הַשָּׁלוֹם, שְׁכֵתוּב (שמות לג) וּבִמָּה יוֹדַע אִפּוּא בִּי מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ. אָמַר מוֹשֶׁה: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִין אֲנוּ צָרִיכִים לְמִלְאָךְ,

יֹאמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל מָקוֹם ה' מֵדַת רַחֲמִים.
אָמַר מֹשֶׁה, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה
אֲמַרְתָּ שְׂמַצְאֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ. (שמות לד ט)
מַצְאֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ יְיָ נָא אֲדֹנִי בְּקִרְבְּנוּ דִּהוּא
מֵדַת רַחֲמִים.

אָמַר לִיָּה לְמָה. אָמַר לִיָּה כִּי עִם קָשָׁה עֲרָף הוּא
וּסְלַחְתָּ. יִשְׂרָאֵל סָרְבָּנִין טַרְחָנִין הֵם, בֵּינוֹן
שְׁחוּטָאִים יֵשׁ בֵּיד הַמְּלָאךְ לַעֲשׂוֹת דִּין, וְלֹא לַעֲשׂוֹת
סְלִיחָה וּמְחִילָה. אָבֵל אַתָּה רַחוּם וְחַנוּן, הִיכּוֹלֶת
וְהַכֵּחַ בָּךְ, וְרַחֲמֶיךָ רַבִּים, וּסְלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ
וְנִחַלְתָּנוּ. מַה שְּׂאִין רְשׁוֹת לְשׁוּם מְלָאךְ לַעֲשׂוֹת בֵּן.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֵצֶל בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא
דְּכְתִיב, (שה"ש ה ב) כְּתַחֲלִי לִי, כְּתַחֲלִי לְתִשׁוּבָה, לְמַעַן

לשון הקודש

וקשי ערף, אלמלא הם יתמסרו למלאך,
וכל שכן מי שהוא מֵדַת הדין, לא ישאר
משונאי ישראל שריר ופליט.

שְׂאֵמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּכָל מָקוֹם ה' מֵדַת
הַרַחֲמִים. אָמַר מֹשֶׁה: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
אַתָּה אֲמַרְתָּ שְׂמַצְאֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, וְעַתָּה,
(שם לד) אִם נָא מַצְאֲתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ יְיָ נָא

אֲדֹנִי בְּקִרְבְּנוּ, שֶׁהוּא מֵדַת הַרַחֲמִים.
אָמַר לוֹ, לְמָה? אָמַר לוֹ, כִּי עִם קָשָׁה

ערף הוא וסלחת. ישראל סרבנים
טרחנים הם, בינון שחוטאים, יש ביד
המלאך לעשות דין ולא לעשות סליחה
ומחילה, אבל אתה רחום וחנון, היכולת
והכח בך, ורחמיך רבים, וסלחת לעוננו
ולחטאתנו ונחלתנו, מה שאין רשות
לשום מלאך לעשות בן.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, רַחֲמָנוּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֵצֶל בְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל, זֶהוּ

תִּזְכִּי לְכָל טוֹב שֶׁפָּעוּלָם. שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טַל, זֶהוּ
 רֹאשׁ הָעוֹלָם. קְנוּצוֹתֵי רְסִימֵי לִילָה, זֶהוּ קִצָּה
 הָעוֹלָם. בְּלוּמֵר, רֹאשׁ הָעוֹלָם וְקִצָּהוּ, מִלֵּאתִי כָּל
 טוֹב בְּשִׁבְלֶךְ, וְלֹא פִתַּחְתִּי לִי בָאוֹתוֹ זְמַן. וְלֵאחֶר
 בֵּן בְּשִׁחְצִיק לָהּ מַה בְּתִיב, (שם ה ה) קִמַּמְתִּי אֲנִי לִפְתּוֹחַ
 לְדוּדֵי וְדוּדֵי חֶמֶק עֶבֶר נִפְשִׁי יֵצֵא בְּדַבְּרוֹ.

דָּבָר אַחֵר, קִמַּמְתִּי אֲנִי לִפְתּוֹחַ לְדוּדֵי, זֶה הִיא
 הַנִּשְׁמָה אֲצֵל הַגּוֹף, בְּעוֹד שֶׁהַנִּשְׁמָה בַּגּוֹף,
 אֵינָם רוֹצִים לְהַעִיר דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה. אָמַר רַבִּי
 פִּנְחָס, בְּשָׁעָה שֶׁהַנִּשְׁמָה רוֹצָה לֵצֵאת מִן הַגּוֹף,
 מִתְחַרְטֶט לְמָה לֹא שָׁבָה בְּתְשׁוּבָה עַד שִׁיֵּצֵאָה מִן
 הַגּוֹף, וְנִשְׁאַר הַגּוֹף בְּכָלִי אֵין חֶפֶץ בּוֹ.

וְאָמַר רַבִּי פִּנְחָס, כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים נִפְשׁוּ
 מִתְּאַבְּלוֹת עָלָיו וְאוֹמְרִת, קִמַּמְתִּי אֲנִי לִפְתּוֹחַ

לשון הקודש

שֶׁכְּתוּב (שיר ה) פִּתַּחְתִּי לִי – פִּתַּח שֶׁל
 תְּשׁוּבָה, לְמַעַן תִּזְכִּי לְכָל טוֹב שֶׁפָּעוּלָם.
 שְׂרָאשִׁי נִמְלָא טַל – זֶהוּ רֹאשׁ הָעוֹלָם.
 קְנוּצוֹתֵי רְסִימֵי לִילָה – זֶהוּ קִצָּה הָעוֹלָם.
 בְּלוּמֵר, רֹאשׁ הָעוֹלָם וְקִצָּהוּ מִלֵּאתִי כָּל
 טוֹב בְּשִׁבְלֶךְ, וְלֹא פִתַּחְתִּי לִי בָאוֹתוֹ זְמַן.
 וְלֵאחֶר מִכֵּן, בְּשִׁחְצִיק לָהּ, מַה בְּתוֹב? (שם)
 קִמַּמְתִּי אֲנִי לִפְתּוֹחַ לְדוּדֵי וְדוּדֵי חֶמֶק עֶבֶר
 נִפְשִׁי יֵצֵא בְּדַבְּרוֹ.
 דָּבָר אַחֵר, קִמַּמְתִּי אֲנִי לִפְתּוֹחַ לְדוּדֵי – זֶה
 הִיא הַנִּשְׁמָה אֲצֵל הַגּוֹף, בְּעוֹד שֶׁהַנִּשְׁמָה
 בַּגּוֹף, אֵינָם רוֹצִים לְהַעִיר דְּרָכֵי
 הַתְּשׁוּבָה. אָמַר רַבִּי פִּנְחָס, בְּשָׁעָה
 שֶׁהַנִּשְׁמָה רוֹצָה לֵצֵאת מִן הַגּוֹף,
 מִתְחַרְטֶט לְמָה לֹא שָׁבָה בְּתְשׁוּבָה עַד
 שִׁיֵּצֵאָה מִן הַגּוֹף, וְנִשְׁאַר הַגּוֹף בְּכָלִי אֵין
 חֶפֶץ בּוֹ.
 וְאָמַר רַבִּי פִּנְחָס, כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים

לְדוּדִי. תִּדַּע לָךְ, בְּעוֹד שֶׁהִנָּשְׂמָה בְּגוֹף, וְהִגּוּף
עוֹמֵד בְּכַח, הִיא, תְּשׁוּבָה מֵעֲלִייתָא, וְלֹא בִשְׁעֵתָא
דְּלֹא יָבִיל.

בְּדֹאמֵר רַבִּי פְּנַחֲס, מִשָּׁל לְמָה הִדְבֵּר דּוּמָה,
לְאָדָם הָעוֹמֵד עַל שׁוֹלְחָנוֹ, וְהִיא רָעַב
וְתֹאֵב לֶאֱכֹל, וּבְעוֹד שֶׁהִיא אוֹכֵל, עֹמֵד עָנִי עַל
הַפֶּתַח, שָׁאֵל מִמֶּנּוּ לְהֶאֱכִילוֹ, וְלֹא הִחְזִיר לוֹ פָּנִים,
הֵלֶךְ אוֹתוֹ הָעָנִי בִפְתִי נֶפֶשׁ.

לְאַחֵר שְׁעָה, הִגִּישׁוּ עוֹד לְפָנָיו לֶאֱכֹל, הִיא בִטְנוֹ
מִלֹּא מִכָּל, בֵּינוֹן שָׂרָאָה שְׂאִינוּ יָכוֹל
לֶאֱכֹל עוֹד, אָמַר תֵּנוּ לוֹ לֶזֶה הָעָנִי. הִיא חָכָם
אַחַד עוֹמֵד עָלָיו, אָמַר לִיה, שׁוּמָה, אֵלּוּ יָבִילִת
לֶאֱכֹל לֹא נָתַתָּ לוֹ, עֵתָה שְׂאִין בְּךָ כַּח לֶאֱכֹל
יֹתֵר אֶתָּה נוֹתֵנוּ לָעָנִי.

לשון הקודש

הָעָנִי בִפְתִי נֶפֶשׁ.
לְאַחֵר שְׁעָה הִגִּישׁוּ עוֹד לְפָנָיו לֶאֱכֹל,
הִיא בִטְנוֹ מִלֹּא מִכָּל. בֵּינוֹן שָׂרָאָה שְׂאִינוּ
יָכוֹל לֶאֱכֹל עוֹד, אָמַר: תֵּנוּ לוֹ לֶזֶה הָעָנִי.
הִיא חָכָם אַחַד עוֹמֵד עָלָיו, אָמַר לוֹ:
שׁוּמָה, אֵלּוּ יָבִילִת לֶאֱכֹל לֹא נָתַתָּ לוֹ,
עֵתָה שְׂאִין בְּךָ כַּח לֶאֱכֹל יֹתֵר, אֶתָּה
נוֹתֵנוּ לָעָנִי?

נֶפֶשׁוֹ מִתְאַבֵּלֶת עָלָיו וְאוֹמֶרֶת, קִמְתִּי אֲנִי
לְפִתְחִי לְדוּדִי. תִּדַּע לָךְ, בְּעוֹד שֶׁהִנָּשְׂמָה
בְּגוֹף וְהִגּוּף עוֹמֵד בְּכַח, הִיא תְּשׁוּבָה
מֵעֲלָהּ, וְלֹא בִשְׁעָה שְׂאִינוּ יָכוֹל.
כִּמּוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי פְּנַחֲס, מִשָּׁל לְמָה
הִדְבֵּר דּוּמָה? לְאָדָם הָעוֹמֵד עַל שׁוֹלְחָנוֹ
וְהִיא רָעַב וְתֹאֵב לֶאֱכֹל, וּבְעוֹד שֶׁהִיא
אוֹכֵל, עֹמֵד עָנִי עַל הַפֶּתַח. שָׁאֵל מִמֶּנּוּ
לְהֶאֱכִילוֹ, וְלֹא הִחְזִיר לוֹ פָּנִים. הֵלֶךְ אוֹתוֹ

כִּךְ הוּא הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, הוֹלֵךְ בְּהִבְלִי רָעַב
לֶאֱכֹל וּלְהִרְוִיחַ מָמוֹן, בָּא הָעָנִי שֶׁהוּא הַיָּצָר
הַטּוֹב, וְשָׂאֵל מִמֶּנּוּ בְּבִקְשָׁה שִׁיחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה
וּלְעֶסֶק בְּתוֹרָה, וְאֵינוֹ מַחְזִיר לוֹ פָּנִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא
רָעַב יוֹתֵר לְהִרְוִיחַ מָמוֹן.

לְאַחֵר זְמַן תּוֹפְסִין אוֹתוֹ בַּקּוֹלֶר, בְּשִׁרְוֹאָה שֶׁאֵינוֹ
יָכוֹל לְהִרְוִיחַ יוֹתֵר, אוֹמֵר אֶחָזוֹר
בְּתִשׁוּבָה. שְׂמָא יִתְּנוּ לוֹ שְׂעָה לְכָךְ, אוֹ שְׂמָא לֹא
יִתְּנוּ לוֹ. אָמַר לִיה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שׁוּטָה
עֲבָשׂוּ שְׂאִינְךָ יָכוֹל עוֹד לְהִרְוִיחַ יוֹתֵר אֶתְּ אוֹמֵר
אֶחָזוֹר בְּתִשׁוּבָה, דְּאֵלוֹ הָיִיתָ יָכוֹל לְהִרְוִיחַ עוֹד לֹא
הָיִיתָ חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, בְּעוֹדוֹ כִּךְ יֵצֵאת נִשְׁמָתוֹ.

וְאָמַר רַבִּי זְרִיקָא, רַב דְּמִן חֲבֵרִיא אֱלִישָׁע בֶּן
אֲבוּיָה הָזֶה, וְלֹא יִתְּבוּ לִיה רְשׁוּתָא

לשון הקודש

אוֹמֵר אֶחָזֵר בְּתִשׁוּבָה, שְׂמָא יִתְּנוּ לוֹ
שְׂעָה לְכָךְ אוֹ שְׂמָא לֹא יִתְּנוּ לוֹ. אָמַר לוֹ
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שׁוּטָה, עֲבָשׂוּ שְׂאִינְךָ
יָכוֹל עוֹד לְהִרְוִיחַ יוֹתֵר אֶתְּהָ אוֹמֵר אֶחָזֵר
בְּתִשׁוּבָה? שְׂאֵלוֹ הָיִיתָ יָכוֹל לְהִרְוִיחַ
עוֹד, לֹא הָיִיתָ חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה. בְּעוֹדוֹ כִּךְ
יֵצֵאת נִשְׁמָתוֹ.

וְאָמַר רַבִּי זְרִיקָא, הַגָּדוֹל שְׁמֵן הַחֲבֵרִים

כִּךְ הוּא הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה - הוֹלֵךְ
בְּהִבְלִי רָעַב לֶאֱכֹל וּלְהִרְוִיחַ מָמוֹן. בָּא
הָעָנִי, שֶׁהוּא הַיָּצָר הַטּוֹב, וְשָׂאֵל מִמֶּנּוּ
בְּבִקְשָׁה שִׁיחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה וּלְעֶסֶק בְּתוֹרָה,
וְאֵינוֹ רוֹצֶה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא רָעַב יוֹתֵר
לְהִרְוִיחַ מָמוֹן.

לְאַחֵר זְמַן תּוֹפְסִים אוֹתוֹ בַּקּוֹלֶר.
בְּשִׁרְוֹאָה שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהִרְוִיחַ יוֹתֵר,

לְמַהֲדָר בְּתִשְׁבָּה, דִּנְפָקָא הֵהוּא קָלָא, וְאָמַר
בְּשַׁעֲתָא דִּהְוָה מֵת, כָּל אוֹרְחִין וְשְׂבִילִין מְלַעֲיָלָא
וּמְלַרַּע יִסְתַּתְמוּן מִהֵהוּא גִבְרָא, דִּלָּא יִיתִי לְעִלְמָא
דְּאִתִּי. אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, לָמָּה לָן בּוֹלִי
הָאִי, (קהלת יב א) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאִידָּ וְגו' עַד אֲשֶׁר לֹא
יָבוֹאוּ יְמֵי הָרָעָה.

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו. רַבִּי אָבָא פָתַח,
כְּגִנְדַּר יֵצֵר הָרַע כְּדֹאִיתָא לְעִיל. הָא
תַּנִּינָן, כִּיּוֹן שְׁנַפְרֵד יֵצֵר (דף לא ע"ב) הָרַע מִן הַגּוֹף שֶׁל
צְדִיק לְאִיזָה מְקוֹם הוֹלָךְ, לְמָקוֹם הָרָשָׁעִים, שְׁלֹא
יִקְטְרְגוּ עִמּוֹ.

מֵאִי מִשְׁמַע. דְּכִתִּיב וְלוֹט יָשָׁב בְּעָרֵי הַכְּפָר
וַיֵּאָהֵל עַד סָדָם וְאֲנָשֵׁי סָדָם רָעִים וְחַטָּאִים
וְגו', לְמָקוֹם רָשָׁעִים וְחַטָּאִים, שָׁם שָׁם אָהֵלָה

לשון הקודש

רַבִּי אָבָא פָתַח, כְּגִנְדַּר יֵצֵר הָרַע כְּמוֹ
שְׁנֹכְר לְמַעְלָה. הָרִי שְׁנִינּוּ, כִּיּוֹן שְׁנַפְרֵד
יֵצֵר הָרַע מִן הַגּוֹף שֶׁל הַצְדִּיק, לְאִיזָה
מְקוֹם הוֹלָךְ? לְמָקוֹם הָרָשָׁעִים, שְׁלֹא
יִקְטְרְגוּ עִמּוֹ.

מַה מִּשְׁמִיעַ? שְׂכָתוֹב (שם יג) וְלוֹט יָשָׁב
בְּעָרֵי הַכְּפָר וַיֵּאָהֵל עַד סָדָם וְאֲנָשֵׁי סָדָם
רָעִים וְחַטָּאִים וְגו'. לְמָקוֹם רָשָׁעִים

הָיָה אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה, וְלֹא נָתַנוּ לוֹ
רְשׁוּת לַחֲזוֹר בְּתִשְׁבָּה. שְׁיָצֵא הַקּוֹל הַהוּא
וְאָמַר: בְּשַׁעָה שְׁחִיתָ מֵת, כָּל הַדְּרָכִים
וְהַשְׂבִּילִים מְלַמְעָלָה וּמְלַמְטָה יִסְתַּתְמוּ
מֵאוּתוֹ הָאִישׁ שְׁלֹא יָבֹא לְעוֹלָם הַבָּא.
אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, לָמָּה לָנוּ כָּל זֶה?
(קהלת יב, א) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאִידָּ כו' עַד אֲשֶׁר
לֹא יָבוֹאוּ יְמֵי הָרָעָה.

וַיִּשְׁמַע אַבְרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו (בראשית יד).

לְשִׁבְתָּ. יֵצֵר הָרַע שָׁם מָהוּ עוֹשָׂה, חוֹטֵא עִמָּם, וּמַחְטִיא, עַד שֶׁנִּשְׁבָּה בַּעֲוֹנוֹתָיו וְנִלְכַּד.

וְנִשְׁמַת הַצַּדִּיק מָה הוּא עוֹשָׂה. וַיִּשְׁמַע אַבְרָם זו
הִיא הַנִּשְׁמָה, כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו, זֶה יֵצֵר
הָרַע. וַיֵּרָק אֶת חֲנִיכָיו וְלִידֵי בֵיתוֹ, אֵלּוּ הֵם
הַצַּדִּיקִים הַמְּחֻנָּכִים בְּמִצְוֹת, וּבִדְרֹךְ הַטּוֹב,
בְּדִקְאָמֵר רַבִּי אַבְהוּ, בֵּינוֹן שְׂרֹאָה הַצַּדִּיק דְּהָרָשָׁע
נִעְזָב וְנִלְכַּד בַּעֲוֹנוֹתָיו, הוֹלֵךְ לְאַחֲזוֹ בּוֹ, וַיַּחְזֹר
בְּתִשְׁבּוּבָה, וּמִקְרָבוֹ וּמִלְּמִדּוֹ תוֹרָה. הִדָּא הוּא
דְּכֹתִיב, וַיִּרְדֵּף עַד דָּן, עַד עֵיקַר דִּינּוֹ רוֹדֵף לְהַצִּילוֹ
מִדִּינָה שֶׁל גֵּיהֶנֶם.

וְכֵן הוּא דְרֹךְ הַצַּדִּיקִים, לְרִדּוֹף אַחֲרֵי הָרָשָׁעִים
בְּדֵי לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב. מָה כְּתִיב בָּהּ. וַיַּחֲלַק
עֲלֵיהֶם לִילָה וְגו'. וְזֶהוּ נִשְׁמַת הַצַּדִּיקִים, שְׁמוֹסְרִים

לשון הקודש

אַבְהוּ, בֵּינוֹן שְׂרֹאָה הַצַּדִּיק שֶׁהָרָשָׁע נִעְזָב
וְנִלְכַּד בַּעֲוֹנוֹתָיו, הוֹלֵךְ לְאַחֲזוֹ בּוֹ, וַיַּחְזֹר
בְּתִשְׁבּוּבָה, וּמִקְרָבוֹ וּמִלְּמִדּוֹ תוֹרָה. זֶהוּ
שְׁכֵתוֹב וַיִּרְדֵּף עַד דָּן, עַד עֵיקַר דִּינּוֹ רוֹדֵף
לְהַצִּילוֹ מִדִּינָה שֶׁל גֵּיהֶנֶם.

וְכֵן הוּא דְרֹךְ הַצַּדִּיקִים, לְרִדּוֹף אַחֲרֵי
הָרָשָׁעִים בְּדֵי לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב. מָה כְּתוּב
בָּהֶם? (שם יד) וַיַּחֲלַק עֲלֵיהֶם לִילָה וְגו'. וְזֶהוּ

וּחְטָאִים, שָׁם שָׁם אֵהְלָה לְשִׁבְתָּ. יֵצֵר הָרַע
שָׁם מָהוּ עוֹשָׂה? חוֹטֵא עִמָּם וּמַחְטִיא, עַד
שֶׁנִּשְׁבָּה בַּעֲוֹנוֹתָיו וְנִלְכַּד.

וְנִשְׁמַת הַצַּדִּיק מָה הִיא עוֹשָׂה? וַיִּשְׁמַע
אַבְרָם – זו הִיא הַנִּשְׁמָה. כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו
– זֶה יֵצֵר הָרַע. וַיֵּרָק אֶת חֲנִיכָיו וְלִידֵי
בֵיתוֹ – אֵלּוּ הֵם הַצַּדִּיקִים הַמְּחֻנָּכִים
בְּמִצְוֹת וּבִדְרֹךְ הַטּוֹב. כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי

וּמִבְקָשִׁים לָהֶם, בְּדִי שְׁלֹא יֵלְכוּ בְּדֶרֶךְ רִשְׁעָתָם.
 הוּא וְעַבְדּוֹ וַיָּבֹאוּ, הַנִּשְׁמָה וְהַצְּדִיקִים וְרוֹדְפֵי
 אַחֲרֵיהֶם, וּמוֹכִיחִין לָהֶם, וּמַיִסְרִים לָהֶם.

וַיִּרְדְּפֵם עַד חוּבָה, מוֹדִיעִים לָהֶם רָעָתָם,
 וְרוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם, עַד שְׁמֹנְגִלִים לָהֶם
 רָעָתָם וְרִשְׁעָתָם, לְמַעַן יִבְּשׁוּ מִמַּעֲשֵׂיהֶם. וְזֶהוּ
 וַיִּרְדְּפֵם עַד חוּבָה. הַנִּשְׁמָה עוֹשֶׂה בָּךְ, וּמוֹדִיעָה
 לָהֶם בְּרָכָם הָרָעָה, וְזֶהוּ עַד חוּבָה. וְהַאִיךְ הֵם
 הוֹלְכִים, לְשִׁמְאָל וְלֹא לְיָמִין.

מִה בְּתִיב אַחֲרֵי בֵּן. וַיֵּשֶׁב אֶת כָּל הָרָכָשׁ וְגַם אֶת
 לוֹט. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בְּעַל בְּרָחֵם הֵם חוֹזְרִים
 בְּתִשׁוּבָה. דְּבְתִיב וְגַם אֶת לוֹט אָחִיו וּרְכוּשׁוֹ הֵשִׁיב.
 וְאַפִּילוּ יֵצֵר הָרָע, בְּעַל בְּרָחוֹ שָׁב בְּתִשׁוּבָה. וְאָמַר
 רַבִּי אֲבָהוּ, בֹּא וְרֵאא כַּמָּה שְׂכָרוֹ שֶׁל אָדָם הָעוֹשֶׂה

לשון הקודש

הַנִּשְׁמָה עוֹשֶׂה בָּךְ, וּמוֹדִיעָה לָהֶם בְּרָכָם
 הָרָעָה, וְזֶהוּ עַד חוּבָה. וְהַאִיךְ הֵם
 הוֹלְכִים? לְשִׁמְאָל וְלֹא לְיָמִין.

מִה בְּתִיב אַחֲרֵי בֵּן? (שם) וַיֵּשֶׁב אֶת כָּל
 הָרָכָשׁ וְגַם אֶת לוֹט. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ,
 בְּעַל בְּרָחֵם הֵם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה,
 שֶׁבְּתִיב וְגַם אֶת לוֹט אָחִיו וּרְכוּשׁוֹ הֵשִׁיב.
 וְאַפִּילוּ יֵצֵר הָרָע בְּעַל בְּרָחוֹ שָׁב בְּתִשׁוּבָה.
 וְאָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בֹּא וְרֵאא כַּמָּה שְׂכָרוֹ

נִשְׁמַת הַצְּדִיקִים, שְׁמִיפְרִים וּמִבְקָשִׁים
 לָהֶם, בְּדִי שְׁלֹא יֵלְכוּ בְּדֶרֶךְ רִשְׁעָתָם. הוּא
 וְעַבְדּוֹ וַיָּבֹאוּ - הַנִּשְׁמָה וְהַצְּדִיקִים
 וְרוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם, וּמוֹכִיחִים לָהֶם,
 וּמַיִסְרִים לָהֶם.

וַיִּרְדְּפֵם עַד חוּבָה - מוֹדִיעִים לָהֶם
 רָעָתָם, וְרוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם, עַד שְׁמֹנְגִלִים
 לָהֶם רָעָתָם וְרִשְׁעָתָם, לְמַעַן יִבְּשׁוּ
 מִמַּעֲשֵׂיהֶם. וְזֶהוּ וַיִּרְדְּפֵם עַד חוּבָה.

לְאַחֲרֵימָה לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה. מִנָּא לָן, מִמָּה דְבִתִּיב
אַחֲרֵימָה, וּמִלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלָם.

תֵּאֲנִי רַבִּי חֲזִיָּא רַבָּה, בְּשַׁעָה שְׁנִשְׁמַת הַצְּדִיק,
הַמַּחְזִיר בְּתִשׁוּבָה לְאַחֲרֵימָה, יוֹצֵא מִן
הַגּוֹף, מִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל הַמְקָרִיב נַפְשׁוֹת
הַצְּדִיקִים לְפָנֵי בּוֹרְאוֹ, הוּא יוֹצֵא וּמְקָדִים שָׁלוֹם
לְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק, שֶׁנֶּאֱמַר וּמִלְכִּי צֶדֶק, וְהוּ
מִיכָאֵל רֹאשׁ שׁוּמְרֵי שְׁעָרֵי צֶדֶק. מֶלֶךְ שָׁלָם, זֶה
יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. הוֹצִיא לָחֶם וַיֵּין, שְׂמִינִי
וְיוֹצֵא לְקִרְאָתוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ שָׁלוֹם בּוֹאֵךְ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מִכָּאֵן לְמַדְנֹה, כָּל הַמְקָדִים וְיוֹצֵא
לְקִרְאָת הַבָּא מִן הַדֶּרֶךְ, וְנוֹתֵן לוֹ שָׁלוֹם,
מַעְלָה עָלָיו הַכְּתוּב כָּאֵלּוּ אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה הוּא נֹתֵן
לוֹ. מִנָּא לָן, מִיְהִי קִרְאָה, דְּבִתִּיב (דְּבָרִים כג ה) עַל דְּבַר

לשון הקודש

מִיכָאֵל רֹאשׁ שׁוּמְרֵי שְׁעָרֵי צֶדֶק. מֶלֶךְ
שָׁלָם – זֶה יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה. הוֹצִיא
לָחֶם וַיֵּין – שְׂמִינִי וְיוֹצֵא לְקִרְאָתוֹ,
וְאוֹמֵר לוֹ שָׁלוֹם בּוֹאֵךְ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, מִכָּאֵן לְמַדְנֹה, כָּל
הַמְקָדִים וְיוֹצֵא לְקִרְאָת הַבָּא מִן הַדֶּרֶךְ
וְנוֹתֵן לוֹ שָׁלוֹם, מַעְלָה עָלָיו הַכְּתוּב כָּאֵלּוּ
אֲכִילָה וּשְׂתִיָּה הוּא נֹתֵן לוֹ. מִנָּה לָנוּ?
מִהַפְסוּק הַזֶּה, שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים כג) עַל דְּבַר

שֶׁל אָדָם הַעוֹשֶׂה לְאַחֲרֵימָה לְחִזּוֹר
בְּתִשׁוּבָה. מִנָּה לָנוּ? מִמָּה שְׂכָתוֹב אַחֲרֵימָה,
(שם) וּמִלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלָם.

שְׁנֵה רַבִּי חֲזִיָּא רַבָּה, בְּשַׁעָה שְׁנִשְׁמַת
הַצְּדִיק, הַמַּחְזִיר בְּתִשׁוּבָה לְאַחֲרֵימָה,
יוֹצֵא מִן הַגּוֹף, מִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל
הַמְקָרִיב נַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים לְפָנֵי בּוֹרְאוֹ,
הוּא יוֹצֵא וּמְקָדִים שָׁלוֹם לְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל
אוֹתוֹ צְדִיק, שֶׁנֶּאֱמַר וּמִלְכִּי צֶדֶק. וְהוּ

אֲשֶׁר לֹא קָדְמוּ אֶתְכֶם בְּלֶחֶם וּבִמִּים. וְכִי צָרִיכִין
יִשְׂרָאֵל לֶלֶחֶם וּלְמִים, וְהִלֵּא הַמֶּן יוֹרֵד לָהֶם, שֶׁהִיָּה
טֹב וְשִׁפִּיר מִכָּל אֲכִילָה שֶׁבָּעוֹלָם.

אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בָּאוּ לְהַקְדִּים לָהֶם שָׁלוֹם, הֵעֲלָה
עֲלֵיהֶם הַכָּתוּב בְּאֵילוֹ חֲסָרוֹ מִחֵיתָם. וְכָל
הַמְּקָדִים שָׁלוֹם לְחִבְרוֹ, וַיּוֹצֵא לוֹ לְדֶרֶךְ, מֵעֲלָה
עָלָיו הַכָּתוּב, בָּאֵלוֹ נוֹתֵן לוֹ לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת. וְכֵן
אָמַר רַבִּי חֵיָּא רַבָּה, מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל וּמִלְאֲכֵי
הַשָּׁרֵת הַשּׁוֹמְרִים שְׁעָרֵי צֶדֶק, יוֹצְאִין לַקְרָאתוֹ
וּמְקַדִּימִין לוֹ שָׁלוֹם.

וְהוּא כֹהֵן לֵאלֹהֵי עֲלִיּוֹן, דִּתְאַנֵּי רַב יוֹסֵף, בְּשֵׁם
שִׁבְחֵן גָּדוֹל לְמַטָּה, כֶּךָ מִיכָאֵל הַשָּׁר הַגָּדוֹל
הוּא כֹהֵן לְמַעְלָה, וְהוּא מְקָדִים וּמְבָרֵךְ לְנִשְׁמָה
קוֹדֶם, וְאַחֵר כֶּךָ מְבָרֵךְ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לשון הקודש

אֲשֶׁר לֹא קָדְמוּ אֶתְכֶם בְּלֶחֶם וּבִמִּים. וְכִי
צָרִיכִים יִשְׂרָאֵל לֶלֶחֶם וּלְמִים, וְהִלֵּא הַמֶּן
יוֹרֵד לָהֶם, שֶׁהִיָּה טוֹב וַיָּפֶה מִכָּל אֲכִילָה
שֶׁבָּעוֹלָם?

אֲלֵא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא בָּאוּ לְהַקְדִּים לָהֶם
שָׁלוֹם, הֵעֲלָה עֲלֵיהֶם הַכָּתוּב בְּאֵילוֹ חֲסָרוֹ
מִחֵיתָם. וְכָל הַמְּקָדִים שָׁלוֹם לְחִבְרוֹ וַיּוֹצֵא
לוֹ לְדֶרֶךְ, מֵעֲלָה עָלָיו הַכָּתוּב בָּאֵלוֹ נוֹתֵן

לוֹ לֶאֱכֹל וּלְשִׁתּוֹת. וְכֵן אָמַר רַבִּי חֵיָּא
רַבָּה, מִיכָאֵל וְגַבְרִיאֵל וּמִלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת
הַשּׁוֹמְרִים שְׁעָרֵי צֶדֶק, יוֹצְאִים לַקְרָאתוֹ
וּמְקַדִּימִים לוֹ שָׁלוֹם.

וְהוּא כֹהֵן לֵאלֹהֵי עֲלִיּוֹן – שֶׁשֶּׁנָּה רַב יוֹסֵף,
בְּשֵׁם שִׁבְחֵן גָּדוֹל לְמַטָּה, כֶּךָ מִיכָאֵל הַשָּׁר
הַגָּדוֹל הוּא כֹהֵן לְמַעְלָה, וְהוּא מְקָדִים
וּמְבָרֵךְ לְנִשְׁמָה קֹדֶם, וְאַחֵר כֶּךָ מְבָרֵךְ

וְאַלְמָלָא מִקְרָא כָּתוּב אִי אֶפְשָׁר לְאַמְרוּ, שְׁנֵאמַר
וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיּוֹן קִוְיָה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ. אֲשֶׁרִיד שְׁזִכִּיתָ לְכָךְ, וְאַחַר כֵּךְ וּבָרוּךְ
אֵל עֲלִיּוֹן אֲשֶׁר מִגֵּן צָרִיד בִּידְךָ, אֱלֹהֵי הָרָשָׁעִים
שְׁזִיכִיתֶם בְּתִשׁוּבָה, וְעָשִׂיתָ אֶת נִשְׁמָתָם.

וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מְבָל, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָאִי קָרָא
לֹא יִדְעֵנּוּ, מִי נָתַן מַעֲשֵׂר לְמִי. אֶלָּא הַקְדוּשׁ
בָּרוּךְ הוּא נֹתֵן לוֹ מַעֲשֵׂר. נוֹטֵל אוֹת א' מִתַּחַת
כֶּסֶף הַכְּבוֹד, וְנוֹתֵן אוֹתָהּ עֲטָרָה עַל הַנִּשְׁמָה, שֶׁהוּא
אַבְרָם. וְאִיזוֹ הִיא אוֹת אַחַת. אוֹת ה'. בְּאֲשֶׁר נִבְרָא
הָעוֹלָם בָּהּ, לְהִיּוֹת צְרוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים, וְנִשְׁלָמַת
בְּהִשְׁלָמָתוֹ. הֵדָא הוּא דְכָתִיב, (בראשית יז ה) וְלֹא יִקְרָא
עוֹד אֶת שְׁמֹךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֹךְ אַבְרָהָם, וְזֶהוּ
הַמַּעֲשֵׂר שֶׁנָּתַן לוֹ הַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא.

לשון הקודש

מַעֲשֵׂר לְמִי. אֶלָּא הַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא נֹתֵן
לוֹ מַעֲשֵׂר. נוֹטֵל אוֹת אַחַת מִתַּחַת כֶּסֶף
הַכְּבוֹד, וְנוֹתֵן אוֹתָהּ עֲטָרָה עַל הַנִּשְׁמָה,
שֶׁהוּא אַבְרָם. וְאִיזוֹ הִיא אוֹת אַחַת? אוֹת
ה', בְּאֲשֶׁר נִבְרָא הָעוֹלָם בָּהּ, לְהִיּוֹת
צְרוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים, וְנִשְׁלָמַת
בְּהִשְׁלָמָתוֹ. וְהוּא שֶׁכָּתוּב (שם יז) וְלֹא יִקְרָא
עוֹד אֶת שְׁמֹךְ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֹךְ אַבְרָהָם,
וְזֶהוּ הַמַּעֲשֵׂר שֶׁנָּתַן לוֹ הַקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא.

לְקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְאַלְמָלָא מִקְרָא
כָּתוּב, אִי אֶפְשָׁר לְאַמְרוּ, שְׁנֵאמַר (בראשית
יז) וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל
עֲלִיּוֹן קִוְיָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. אֲשֶׁרִיד שְׁזִכִּיתָ
לְכָךְ, וְאַחַר כֵּךְ וּבָרוּךְ אֵל עֲלִיּוֹן אֲשֶׁר מִגֵּן
צָרִיד בִּידְךָ, אֱלֹהֵי הָרָשָׁעִים שְׁזִיכִיתֶם
בְּתִשׁוּבָה, וְעָשִׂיתָ אֶת נִשְׁמָתָם.

וַיִּתֵּן לוֹ מַעֲשֵׂר מְבָל (שם), אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, הַפְּסוּק הַזֶּה לֹא יִדְעֵנּוּ מִי נָתַן

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵהוּ מְבַל, הוּא שְׂכִינָתוֹ שֶׁל
מָקוֹם, דְּהָא תַנִּינָן, אָמַר רַבִּי בְרַכְיָה, מֵאִי
דְּכְתִיב וְה' בֵּרַךְ אֶת אֲבֹרָהֶם בְּכָל, שְׁהִשְׁרָה
שְׂכִינָתוֹ עִמּוֹ.

אָמַר רַב חֲסֵדָא, אֵין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה
מִשְׁפָּט בְּרִשְׁעִים בְּעוֹלָם הַבָּא, עַד שְׁנִמְלֹךְ
בְּנִשְׁמָתָן שֶׁל צְדִיקִים, שְׁנַאֲמַר (איוב ד ט) בְּנִשְׁמָת
אֱלֹהִים יֵאבְדוּ. וּבִשְׁתֵּן אוֹבְדִין, אֵין אוֹבְדִין אֶלָּא
מֵאוֹתוֹ הַדִּין, שְׁהִנְשָׁמָה דָּנָה לְרִשְׁעִים.

וְתֵאנָא, ערסיא"ל שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֶנֶם, עוֹמֵד לְפָנֵי
נִשְׁמָת הַצְּדִיקִים שֶׁלֹּא יתְפַלְּלוּ עַל
הָרִשְׁעִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשִׁיתְּנֵם בְּרִשּׁוֹתוֹ
לְהוֹרִידֵם לְבֵּאֵר שְׁחַת, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וַיֹּאמֶר
מֶלֶךְ סֹדִם אֶל אֲבָרָם תָּן לִי הַנֶּפֶשׁ. מֶלֶךְ סֹדִם

לשון הקודש

(איוב ד) מְנַשְּׁמַת אֱלֹהִים יֵאבְדוּ. וּבִשְׁחָם
אוֹבְדִים, אֵין אוֹבְדִים אֶלָּא מֵאוֹתוֹ הַדִּין,
שְׁהִנְשָׁמָה דָּנָה לְרִשְׁעִים.

וְשְׁנִינָנוּ, ערסיא"ל שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֶנֶם, עוֹמֵד
לְפָנֵי נִשְׁמָת הַצְּדִיקִים שֶׁלֹּא יתְפַלְּלוּ עַל
הָרִשְׁעִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְשִׁיתְּנֵם בְּרִשּׁוֹתוֹ לְהוֹרִידֵם לְבֵּאֵר שְׁחַת,
וְהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית יד) וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ סֹדִם

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵהוּ מְבַל? הוּא
שְׂכִינָתוֹ שֶׁל מָקוֹם, שְׁהִרִי שְׁנִינּוּ, אָמַר
רַבִּי בְרַכְיָה, מֵהוּ שְׁכָתוֹב (בראשית כד) וְה'
בֵּרַךְ אֶת אֲבֹרָהֶם בְּכָל? שְׁהִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ
עִמּוֹ.

אָמַר רַב חֲסֵדָא, אֵין הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט בְּרִשְׁעִים בְּעוֹלָם הַבָּא, עַד
שְׁנִמְלֹךְ בְּנִשְׁמָתָם שֶׁל צְדִיקִים, שְׁנַאֲמַר

וְהוּ שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֶנֶם, הָעוֹמֵד עַל הָרָשָׁעִים, וְהוּא
מֶלֶךְ סָדוֹם.

וְכֵּה אוֹמֵר לְנִשְׁמָה שֶׁהוּא אֲבָרָם, תֵּן לִי הַנֶּפֶשׁ,
שֶׁהִיא הַחֹטֵאת, בְּמָה דַּאתְּ אָמַר (יחזקאל יח ד)
הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת הִיא תָמוּת. כְּלוֹמַר תֵּן לִי אוֹתָהּ
הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא מִתְאַוֶּה בַּחֲטָאוֹת, כִּדִּי שֶׁתֵּהֵא נְדוֹנִית
כְּפִי רִשְׁעָתָהּ, וְלֹא תִקְחֶנָּה בְּתַחֲנוּנֶיךָ. וְהִרְכּוּשׁ קַח
לָךְ, אוֹתָם אֲשֶׁר שָׁבוּ בְּתִשׁוּבָה בְּנַפְשׁוֹתָם מִדֶּרֶךְ
הָרָעָה, קַח לָךְ, וְהַצִּילָם מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֶנֶם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הַנִּשְׁמָה מָה הִיא
אוֹמֶרֶת, וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל מֶלֶךְ סָדוֹם
הֶרְמִיתִי יָדַי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן, בְּשָׁבוּעָה, שֶׁלֹּא
אֶתְפַּלֵּל וְלֹא אֶקַּח לְאוֹתָם הָרָשָׁעִים, שֶׁהִיִּיתִי מִכְרִיז
לִפְנֵיהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהוֹכַחְתִּים לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה,

לשון הקודש

וְהִרְכּוּשׁ קַח לָךְ - אוֹתָם אֲשֶׁר שָׁבוּ
בְּתִשׁוּבָה בְּנַפְשׁוֹתָם מִדֶּרֶךְ הָרָעָה, קַח
לָךְ, וְהַצִּילָם מִדִּינָה שֶׁל גִּיהֶנֶם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הַנִּשְׁמָה
מָה הִיא אוֹמֶרֶת? וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל מֶלֶךְ
סָדוֹם הֶרְמִיתִי יָדַי אֵל ה' אֵל עֲלִיּוֹן,
בְּשָׁבוּעָה, שֶׁלֹּא אֶתְפַּלֵּל וְלֹא אֶקַּח
לְאוֹתָם הָרָשָׁעִים, שֶׁהִיִּיתִי מִכְרִיז לִפְנֵיהֶם
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, וְהוֹכַחְתִּים לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה,

אֶל אֲבָרָם תֵּן לִי הַנֶּפֶשׁ. מֶלֶךְ סָדוֹם וְהוּ
שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֶנֶם, הָעוֹמֵד עַל הָרָשָׁעִים,
וְהוּא מֶלֶךְ סָדוֹם.

וְכֵּה אוֹמֵר לְנִשְׁמָה, שֶׁהוּא אֲבָרָם? תֵּן לִי
הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהִיא הַחֹטֵאת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(יחזקאל יח) הַנֶּפֶשׁ הַחֹטֵאת הִיא תָמוּת.
כְּלוֹמַר, תֵּן לִי אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא
מִתְאַוֶּה בַּחֲטָאוֹת, כִּדִּי שֶׁתֵּהֵא נְדוֹנִית
כְּפִי רִשְׁעָתָהּ, וְלֹא תִקְחֶנָּה בְּתַחֲנוּנֶיךָ.

וּפְרַשְׁתִּי לָהֶם כָּל מִשְׁפָּטֵי גִיּוֹנָם, וְלֹא שָׁמְעוּ לִי.
אִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ, שְׁלָךְ הֵם, וּבְרִשׁוֹתָךְ הֵם.

דָּאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֵוִי, זְמַנָּא חָדָא חָזִי הָוִית
וְעָרְעִית סָמוּךְ לְתַרְעָא דְגִיּוֹנָם, וְשָׁמְעִית
קָל חֲתִיבָא, דִּהְיוּ מְרִידִין בְּגִיּוֹנָם בְּדִינָא רַבָּא,
דְּדִינִין לְחֲתִיבָא בְּעֵלְמָא דְאֵתִי, וְהָיוּ אֹמְרִין,
פּוֹתְקָנָא סִיפָנָא, שְׁמַעְנָא, וְלֹא אָרִיכָנָא אוֹדְנָנָא, וְוִי
לָן, מִילְתָּא דְּצַדִּיקָא לֹא עֲבִדָּנָא.

בְּכִינָא, שְׁמַעִית הָהוּא קָלָא דְאָמַר, בַּר לִיּוֹאִי בַר
לִיּוֹאִי, סָק סִיקְתָּךְ וּסְתוּם פּוּמְךָ, לִית לָךְ
רְשׁוּתָא לְצַלָּאָה עֲלוּהִי, וְאַתָּה וְחֲבֵרִיָּא בְּתִיב
בְּכוֹ (מלכים ג כא) וְעִסּוֹתָם רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אַפֵּר תַּחַת
כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

לשון הקודש

הַפֶּתֶק שֶׁל הַפֶּסֶק שֶׁלָּנוּ שָׁמְעָנוּ, וְלֹא
הִרְכַּנוּ אֲזַנֵּינוּ. אוֹי לָנוּ שֶׁדָּבַר הַצַּדִּיקִים
לֹא עָשִׂינוּ.

בְּכִינִי, שָׁמְעָתִי הַקּוֹל הַהוּא שָׁאוּמַר: בֶּן
לֵוִי, בֶּן לֵוִי, עֲלֶה עֲלִיתָךְ וּסְתָם פִּיד, אֵין
לָךְ רְשׁוּת לְהַתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם, וְאַתָּה
וְהַחֲבֵרִים כְּתוּב בָּכֶם (מלאכי א) וְעִסּוֹתָם
רְשָׁעִים כִּי יִהְיוּ אַפֵּר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם.

וּפְרַשְׁתִּי לָהֶם כָּל מִשְׁפָּטֵי גִיּוֹנָם, וְלֹא
שָׁמְעוּ לִי. אִם אֶקַּח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ – שְׁלָךְ
הֵם, וּבְרִשׁוֹתָךְ הֵם.

שָׁאָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֵוִי, פַּעַם אַחַת
הָיִיתִי רוֹאֶה וְנִקְלַעְתִּי סָמוּךְ לְשַׁעַר
הַגִּיּוֹנָם, וְשָׁמְעָתִי קוֹל הָרְשָׁעִים, שֶׁהָיוּ
נִמְרָדִים בְּגִיּוֹנָם בְּדִין הַגָּדוֹל שֶׁדָּנִים אֶת
הָרְשָׁעִים לְעוֹלָם הַבָּא, וְהָיוּ אוֹמְרִים:

וַאֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי, שְׁבַעַה מְדוּרוֹת יֵשׁ
 בְּגִיחָנָם, בְּאֶשֶׁר נִדְוָנִין הָרָשָׁעִים לְעֵתִיד
 לָבֹא. וְשְׁבַעַה פְתָחִים יֵשׁ בְּגִיחָנָם, כְּנֶגֶד שְׁבַעַה
 פְתָחִים שֶׁיֵּשׁ לְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים לְהִכָּנֵס בָּהֶם.
 מִכְּנִגְדָן, יֵשׁ לְנַפְשׁ הָרָשָׁע שְׁבַעַה פְתָחִים (דף ע"ב)
 לְהִכָּנֵס בָּהֶם בְּגִיחָנָם, וְאִלּוּ הֵן: אוֹפֵל, צִלְמוֹת,
 שְׁעָרֵי מוֹת, בָּאֵר שַׁחַת, טִיט הַיָּוֶן, שְׂאוֹל וְאַבְדּוֹן.
 וְשֵׁם נִידוּנֵים שְׁנַיִם עָשָׂר חֲדָשׁ.

וַאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשְׁפַּט רָשָׁעִים בְּגִיחָנָם, שְׁנַיִם
 עָשָׂר חֲדָשׁ, וְשֵׁם יִצְפָּצְפוּ בְּתִשְׁבּוּבָה.
 וְנִשְׁמָתָם שֶׁל צְדִיקִים פּוֹגְעִין לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וּמַעְלִין אוֹתָן מִשְׂאוֹל, שֶׁהוּא הַמְּדוּר הַשְּׁשִׁי,
 שֶׁנֶּאֱמַר (ש"א ב ו) מוֹרִיד שְׂאוֹל וַיַּעַל.

וְכִי שְׁנִכְנֵם בַּמְּדוּר הַתַּחְתּוֹן שֶׁהוּא אַבְדּוֹן, שׁוֹב
 אִינוֹ עוֹלָה. דִּתְאָנָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אַף עַל

לשון הקודש

ואבדון. ושם נידונים שנים עשר חדש.
 שאמר רבי שמעון, משפט רשעים
 בגיחנם שנים עשר חדש, ושם יצפצפו
 בתשובה. ונשמתם של צדיקים פוגעים
 לפני הקדוש ברוך הוא ומעלים אותם
 משאול, שהוא המדור הששי, שנאמר
 (שמואל-א ב) מוריד שאול ויעל.

וכי שנכנס במדור התחתון, שהוא

ואמר רבי יהושע בן לוי, שבעה
 מדורות יש בגיחנם באשר נדונים
 הרשעים לעתיד לבא. ושבעה פתחים יש
 בגיחנם כנגד שבעה פתחים שיש
 לנשמות הצדיקים להכנס בהם. כנגדן
 יש לנפש הרשע שבעה פתחים להכנס
 בהם בגיחנם, ואלו הם: אפל, צלמות,
 שערי מות, באר שחת, טיט היון, שאול

פִּי שְׁנַכְנַם בְּשִׂאוֹל, עוֹלָה בְּתִשּׁוּבָה, שְׁנֵאמַר (יונה ב'
ג) מִבֶּטֶן שִׂאוֹל שׁוּעָתִי שָׁמַעַתָּ קוֹלִי.

דָּבָר אַחֵר הִרְמַתִּי יָדִי אֶל ה' אֵל עֲלִיּוֹן וְגו' אִם
מִחוּט וְגו' אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הָרֵאווִים לָךְ,
שֶׁהֵם רְשָׁעִים גְּמוּרִים, שְׁלֹא שָׁבוּ בְּתִשּׁוּבָה מֵעוֹלָם,
בְּשִׁבּוּעָה שְׁלֹא אָקַחְם לְעוֹלָם.

בְּלַעְדֵּי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים. אָמַר רַבִּי
תְּנַחֻם, בֹּא וּרְאֵה כִּמָּה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה
לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁבִשְׂבִּילָהּ זוֹכָה הָאָדָם
לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְכָל הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְאַחֵרִים,
יֹתֵר מִכָּלֵם. בֹּא וּרְאֵה מַה כְּתִיב בְּכָאן, אִם אָקַח
מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ, אוֹתָם הַרְשָׁעִים הָרֵאווִים לָךְ. בְּלַעְדֵּי
רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים, חוּץ מֵאוֹתָם הַגְּמוּרִים תּוֹרָה
לְאַחֵרִים וּלְתִינוּקוֹת, שֶׁשִּׁכָּרָם כָּפוּל.

לשון הקודש

בְּלַעְדֵּי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים (שם). אָמַר
רַבִּי תְּנַחֻם, בֹּא וּרְאֵה כִּמָּה חֲבִיבָה
הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁבִשְׂבִּילָהּ זוֹכָה הָאָדָם לְחַיֵּי הָעוֹלָם
הַבָּא, וְכָל הַמְּלַמֵּד תּוֹרָה לְאַחֵרִים – יֹתֵר
מִכָּלֵם. בֹּא וּרְאֵה מַה כְּתוּב בְּכָאן, אִם
אָקַח מִכָּל אֲשֶׁר לָךְ – אוֹתָם הַרְשָׁעִים
הָרֵאווִים לָךְ. בְּלַעְדֵּי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ
הַנְּעָרִים – חוּץ מֵאוֹתָם הַגְּמוּרִים תּוֹרָה

אֲבָדוֹן, שׁוּב אֵינִי עוֹלָה, שְׁשִׁנִּינוּ, אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה, אַף עַל פִּי שְׁנַכְנַם בְּשִׂאוֹל,
עוֹלָה בְּתִשּׁוּבָה, שְׁנֵאמַר (חנה ב) מִבֶּטֶן
שִׂאוֹל שׁוּעָתִי שָׁמַעַתִּי קוֹלִי.

דָּבָר אַחֵר, (בראשית יד) הִרְמַתִּי יָדִי אֶל ה'
אֵל עֲלִיּוֹן וְגו' אִם מִחוּט וְגו'. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, הָרֵאווִים לָךְ, שֶׁהֵם רְשָׁעִים
גְּמוּרִים, שְׁלֹא שָׁבוּ בְּתִשּׁוּבָה מֵעוֹלָם,
בְּשִׁבּוּעָה שְׁלֹא אָקַחְם לְעוֹלָם.

יֵאָמֵר רַבִּי יִצְחָק, הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְתִינוּקוֹת,
דִּירָתוֹ עִם הַשְּׂכִינָה. וְהֵינּוּ יֵאָמֵר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, כִּד הָיָה אֲתִי לְמַחְמִי עוֹלִימִיָּא בְּבִי רַב,
הָיָה אָמֵר, אֲזַלְנָא לְמַחְמִי אִפִּי שְׂכִינְתָּא.

וְאֹמֵר רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים, חוּץ מֵאוֹתָם
אֲשֶׁר לָמְדוּ לַנְּעָרִים תּוֹרָה, וְחֵלֶק הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר הָלְכוּ אִתִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, תִּדְעַ שְׁאַחֲזִיק בָּהֶם,
וְלֹא אֶתְנֶם לָךְ, אֵף עַל פִּי שְׂרָאוּיִם לִיעֲנִישׁ.

כְּמוֹ בֶן יֵשׁ לְנִשְׁמַת הַצַּדִּיק עִם מֶלֶךְ סְדוּם,
שֶׁהוּא שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֶנֶם, הַמוֹשֵׁל עַל
הָרָשָׁעִים. וְעוֹד אוֹמֵר לוֹ, לֹא אֲנִי לְבִדִּי אַחֲזִיק
בָּאֵלוֹ, אֲלֹא עֲנִי אֲשָׁכּוֹל וּמִמָּרָא, שֶׁהֵם הָאֲבוֹת,
הֵם יִקְחוּ חֵלְקָם.

לשון הקודש

הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ אִתִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם,
תִּדְעַ שְׁאַחֲזִיק בָּהֶם וְלֹא אֶתְנֶם לָךְ, אֵף
עַל פִּי שְׂרָאוּיִם לִיעֲנִישׁ.

כְּמוֹ בֶן יֵשׁ נִשְׁמַת הַצַּדִּיק עִם מֶלֶךְ סְדוּם,
שֶׁהוּא שָׂרוּ שֶׁל גִּיהֶנֶם, הַמוֹשֵׁל עַל
הָרָשָׁעִים. וְעוֹד אוֹמֵר לוֹ, לֹא אֲנִי לְבִדִּי
אַחֲזִיק בָּאֵלוֹ, אֲלֹא עֲנִי אֲשָׁכּוֹל וּמִמָּרָא,
שֶׁהֵם הָאֲבוֹת, הֵם יִקְחוּ חֵלְקָם.

לְאַחֲרִים וּלְתִינוּקוֹת, שֶׁשָּׂכְרָם כְּפוֹל.
יֵאָמֵר רַבִּי יִצְחָק, הַמְלַמֵּד תּוֹרָה
לְתִינוּקוֹת, דִּירָתוֹ עִם הַשְּׂכִינָה. וְהֵינּוּ
יֵאָמֵר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּשֶׁהָיָה בָּא לְרֹאוֹת
אֶת הָעֲלָמִים בְּבֵית הָרַב, הָיָה אוֹמֵר:
הִלַּכְתִּי לְרֹאוֹת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה.

וְאֹמֵר, רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים – חוּץ
מֵאוֹתָם אֲשֶׁר לָמְדוּ לַנְּעָרִים תּוֹרָה, וְחֵלֶק

רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּנַע בֵּיהּ בְּאַלְיָהּוּ,
בְּדִיוִקְנָא דְסָבָא חָדָא, וְעָלָם זַעִיר עֲמִיָּה,
וְהָוָה מַעְבֵּר נִהְרָא דְמִיָּא רַבָּא, לְאַעְבְּרָא לְחַד
גִּיסָא, אָמַר לִיה סָבָא סָבָא, אַרְמִי אַכְתָּפָאִי רַבִּיָּא
דִּין, וְאַתָּה בְּאִידָךְ גִּיסָא, וְאַעְבֵּר לְכוֹן מַעְבְּרָא דְמִיָּא.
אָמַר, וְלֹאֹ מֵאֲרִי דְדָרָא אַתָּה, וְלֹא תִיכּוֹל
לְאַעְבְּרִינָנָא. אָמַר לִיה סָבָא סָבָא, אִי
אַתְּכִסֵּךְ בְּחַד יָדֵי, לֶךְ וְלִיָּה, אַרְמִי יִתְכוֹן לְאִידָךְ
גִּיסָא בְּפִלְגוֹת מִילָא.

אָמַר לִיָּה, וְלַעֲיִת בְּאוֹרֵייתָא. אָמַר לִיָּה אֵין. אָמַר
לִיָּה וְלֹא נִקְרָאת תּוֹשִׁיָּה, שְׁמַתְשֵׁת בְּחוֹ שָׁל
אָדָם. אָמַר לִיָּה וְלֹא נִקְרָאת אַסְנוֹתָא, וְשִׁקּוּיָא,
שְׁנַאֲמַר (משלי ג ח) רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשַׁרְךָ וְשִׁקּוּי
לְעַצְמוֹתֶיךָ. אַף אָנָּא שְׁתִּי מֵאוֹרֵייתָא סְגִיָּאָה, כְּמֵאֵן
דְּשְׁתִּי מֵאָנָּא דְאַסְנוֹתָא וְאַתֵּי־יִשְׁר חִילִי. אַעְבְּרִינּוּן.

לשון הקודש

בְּיָדֵי הָאֲחַת אוֹתָךְ וְאוֹתוֹ, אֲשַׁלִּיךְ אֶתְכֶם
לְצַד אַחֵר בְּחֲצֵי מִיל.

אָמַר: לוֹ, וְעַסְקָתָּ בַתּוֹרָה? אָמַר לוֹ,
כֵּן. אָמַר לוֹ: וְלֹא נִקְרָאת תּוֹשִׁיָּה,
שְׁמַתְשֵׁת בְּחוֹ שָׁל אָדָם? אָמַר לוֹ: וְלֹא
נִקְרָאת רַפּוּאָה וְשִׁקּוּי, שְׁנַאֲמַר (משלי ג)
רַפְּאוֹת תִּהְיֶה לְשַׁרְךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ?
אֵף אֲנִי שׁוֹתָה מִהַתּוֹרָה הַרְבֵּה כְּמִי

רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּנַשׁ בּוֹ
אַלְיָהוּ בְּדַמּוֹת זָקֵן אַחֵר, וְעָלָם קָמֵן עֲמוֹ,
וְהָוָה מַעְבֵּר שָׁל מִיָּם רַבִּים לְעַבְרָא לְצַד
הָוָה. אָמַר לוֹ: זָקֵן זָקֵן, אֲרִים עַל כְּתָפֵי
אֵת הַיָּלֵד הַזֶּה, וְאַתָּה בְּצַד הַשֵּׁנִי,
וְאַעְבִּיר אֶתְכֶם אֵת מַעְבֵּר הַמִּיָּם.

אָמַר: וְלֹא מוֹרָה הַדּוֹר אַתָּה, וְלֹא תוֹכֵל
לְהַעְבִּירֵנּוּ. אָמַר לוֹ: זָקֵן זָקֵן, אִם אַתָּפִס

אָמַר לִיָּה סָבָא סָבָא, מָאן רַבִּינָא דִּין גַּבְדָּ. אָמַר
 לִיָּה אָנָּא מַלִּיף לִיָּה בְּאוּרֵייתָא. אָמַר לִיָּה,
 סָבָא סָבָא, חִילִי סִגִּיָּא בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי,
 וּבְגִינִיָּה דְּרַבִּינָא דִּין, לָא אֶשְׁבּוֹק לְמִלְאָכָא דְּגִינְהֶנּוּ,
 לְמִינְנֵע בָּד, וְאָנָּא עֵיילָנָא לָךְ לְעֵלְמָא דְּאִתִּי,
 בְּתַקִּיף חִילִי דְּאִית לִי תַמָּן.

אָמַר לִיָּה, רַבִּי רַבִּי, חִילָךְ סִגִּיָּא לְעֵלְמָא דְּאִתִּי,
 בְּחַד מִן שְׁמַשְׁוֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דְּבִשְׁמַשְׁוֵי קְדָמוֹתִי. עַד דְּאַשְׁנַת בֵּיתָא, לָא חֲזִיָּה.
 אָמַר שְׁמַע מִינָּה דְּאַלִּיָּהוּ הָהּ, וְהָהּ חֲדִי בְּעוֹבְדוֹי
 דְּעַבְד לִיָּה.

וּבִמֵּן יוֹמָא הַהוּא כַּד הָהּ חָמִי דִּיזְקָנָא דְּאַבּוּי,
 הָהּ אָמַר לִיָּה אָבָא אָבָא, אִימָא לְהַהוּא
 סָבָא, שְׁפָמִין סִגִּיָּאין מְאוּרֵייתָא הָהּ. אָמַר לִיָּה

לשון הקודש

אָמַר לִי: רַבִּי רַבִּי, כַּחַד רַב לְעוֹלָם הָבָא
 כְּאַחַד מִשְׁמַשְׁוֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שְׁמַשְׁמַשִּׁים לְפָנָיו. עַד שֶׁהַשְּׁנִיט בּוֹ, לֹא
 רָאָה אוֹתוֹ. אָמַר: מִזֶּה נִשְׁמַע שֶׁזֶּה הָיָה
 אֵלֵיָּהוּ. וְהָיָה שְׂמִת בְּמַעֲשֵׂה שַׁעֲשֻׂה לוֹ.
 וּמֵאֲוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּשֶׁהָיָה רוֹאֶה דְמוּת
 אָבִיו, הָיָה אוֹמֵר לוֹ: אָבָא אָבָא, אָמַר
 לְאוֹתוֹ הַזֶּקֶן, בְּטוֹלִים רַבִּים הָיָה

שְׁשׁוּתָה כְּלִי שֶׁל רְפוּאָה, וְהַתְחַזֵּק
 בְּחַי. הַעֲבַרְתִּי אוֹתָם.

אָמַר לוֹ: זָקֵן זָקֵן, מִי הִילֵךְ הָזֶה עִמָּךְ?
 אָמַר לִי: אֲנִי מְלַמְדוֹ תוֹרָה. אָמַרְתִּי לוֹ:
 זָקֵן זָקֵן, כַּחַי רַב בְּעוֹלָם הָזֶה וּבְעוֹלָם
 הָבָא, וּבִשְׁבִיל הִילֵךְ הָזֶה לֹא אֶשְׁאִיר אֶת
 מְלֶאכֶד הַגִּינְהֶם לְגַעַת בָּד, וְאֲנִי אֲכַנִּיסָךְ
 לְעוֹלָם הָבָא בְּרַב כַּחַי שְׁיֵשׁ לִי שָׁם.

אֵימָא לִיה סָבָא דְקַדְמָא, סָבָא דְפּוֹתָקָא. וּמִיד
יְתִישָׁר חִילָךְ.

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר ה' אֶל אַבְרָם
וְגו', ר' עֲזַרְיָה פֶּתַח, (שה"ש א ד) מְשַׁבְּנִי
אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל הַקּוֹרָא קְרִית
שְׁמַע פְּתִיקָה עַל מַטָּתוֹ, עוֹלָה נִשְׁמָתוֹ לְשׁוֹט
בְּאַרְצֵן הַחַיִּים.

אָמַר רַבִּי בּוֹ, מָאִי פְּתִיקָה, תָּא שְׁמַע, שְׁשִׁים
אוֹתִיּוֹת יְדוּעוֹת יֵשׁ בְּקְרִית שְׁמַע שָׁל לִילָה,
שִׁיְהָא מְכוּיִן בָּהֶם לְדַעַת, הַסּוֹבְבִים אֶת כֶּסֶּא
הַכְּבוֹד, שְׁהֵם שְׁשִׁים. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם ג
ט) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. (וְהָא ע' אֵינּוּן.
אֱלָא עֲשֶׂר מְמוּנִים לְמִיעָבֵד דִּינָא, שְׁנַאמֵר אֱלֹהִים נֶצֶב בְּעֵדַת אֵל).

תָּנּוּ רַבָּנָן, זְמַנָּא חֲדָא, אָזַל רַבִּי דּוֹסֶתָאֵי לְמַחְמֵי
לְר' אֶלְעָזָר בֶּן עֶרְךָ, אֲזִדְמֵן לִיה רַבִּי חַגִּי,

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי בּוֹ, מָהוּ פְּתִיקָה? בָּא תְּשַׁמַּע,
שְׁשִׁים אוֹתִיּוֹת יְדוּעוֹת יֵשׁ בְּקְרִיאת שְׁמַע
שָׁל לִילָה שִׁיְהָא מְכוּיִן בָּהֶם לְדַעַת
הַסּוֹבְבִים אֶת כֶּסֶּא הַכְּבוֹד, שְׁהֵם שְׁשִׁים.
זֶהוּ שְׁכָבוֹב (שם ג) שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ
מִגְּבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. (וְהָרִי הֵם שְׁבָעִים? אֱלָא עֲשֶׂרָה מְמֻנִים
לְעֲשׂוֹת דִּין, שְׁנַאמֵר (תהלים פב) אֱלֹהִים נֶצֶב בְּעֵדַת אֵל).
שְׁנֵי רַבּוֹתֵינוּ, פַּעַם אַחַת הִלֵּךְ רַבִּי

מִהַתּוֹרָה. אָמַר לוֹ: אָמַר לוֹ שְׁזֶקֶן
הַקְּדָמוֹנִים, זֶקֶן שָׁל הַכְּתוּבִים, וּמִיד
יְתִישָׁר כַּחֲדָא.

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר ה' אֶל
אַבְרָם וְגו' (בראשית טו). רַבִּי עֲזַרְיָה פֶּתַח, (שיר
א) מְשַׁבְּנִי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
כָּל הַקּוֹרָא קְרִיאת שְׁמַע פְּתִיקָה עַל
מַטָּתוֹ, עוֹלָה נִשְׁמָתוֹ לְשׁוֹט בְּאַרְצֵן הַחַיִּים.

אָמַר לִיה לִימָא לָן מַר אֲזִרְחָא דִּתְקַנָּא קַמִּיה, לְמַאן אָזַל. אָמַר לִיה לְמַחְמִי סָבַר אִפִּי יוֹמִין. אָמַר לִיה מַאן הוּא. אָמַר לִיה, מַאן דִּנְחַתִּין קַמִּיה רַבְרְבִי עִילָאִי דְּמִלְכָּא בְּרִיד הוּא.

אָמַר לִיה, נִיחָא לִיה לְמַר דִּיאִיזִיל עַמִּיה לְאֲזִרְחִיה. אָמַר לִיה, אִי תִיכּוּל לְמַסְבֵּר סָבְרָא לְמַאי דִּתְשַׁמַּע, זִיל. וְאִי לָא, סְטִי אֲבַתְרָךְ, כִּי חִיבִי דָּלָא תַעְנִישׁ. אָמַר לִיה לָא לִיחֻשׁ מַר לְהֵאִי, דִּהָא שְׁמַעִית מִיִּלְתָּא דְרָזָא עִילָאָה, וְאַסְתַּכְּלִית בֵּיה, וְסִבְרִית סָבְרָא.

אָמַר לִיה וּמַאי הִיא, אָמַר לִיה שְׁמַעִית הִיא רָזָא דִּהֵאִי פְסוּקָא, הִנֵּה מִטָּתוֹ שְׁלִשְׁלֹמָה, הִיא בּוֹרְסִיָּא יִקְרָא דְּמִלְכָּא דְּשְׁלֹמָא בּוֹלָא דִּילִיה. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ, אֵלִין שְׁתִּין רַבְרְבִיָּא

לשון הקודש

שְׁתַּשְׁמַע – לך, ואם לא – סְטִי לְאַחֲרִידָךְ, כִּד שְׁלָא תַעְנִישׁ. אָמַר לוֹ: לָא יַחֲשֵׁשׁ מַר לְזֵה, שְׁהֵרִי שְׁמַעֲתִי דְּבַר שֶׁל סוּד עֲלִיזוֹן, וְהַסְתַּכְּלִיתִי בּוֹ, וְסִבְרִיתִי סָבְרָא.

אָמַר לוֹ: וּמַה הִיא? אָמַר לוֹ: שְׁמַעֲתִי אֶת סוּד הַפְּסוּקָה הַזֶּה (שיר א) הִנֵּה מִטָּתוֹ שְׁלִשְׁלֹמָה – הִיא כִּסֵּא הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְׁלוֹם כָּלוּ שְׁלוֹ. שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב

דוּסְתֵאִי לְרֵאוֹת אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ. הַיְדֵמָן לוֹ רַבִּי חֲנִי. אָמַר לוֹ: יֹאמַר לָנוּ מוֹרְנוּ דִּרְךְ תִּקְיִנָּה לְפָנֵינוּ, לְמִי הֶלֶךְ? אָמַר לוֹ: לְרֵאוֹת אֶת סָבַר פְּנֵי הַיָּמִים. אָמַר לוֹ: מִי הוּא? אָמַר לוֹ: מִי שְׂיוֹרְדִים לְפָנֵינוּ גְּדוּלִים עֲלִיזִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר לוֹ: נוֹחַ לוֹ לְמַר שְׁאֵלָךְ עֲמוּ לְדִרְכוֹ? אָמַר לוֹ: אִם תּוּכַל לְסַבֵּר סָבְרָא לְמַה

מִשְׁמָשִׁין עִילָאִין קְדִישִׁין, דְּאֵינוֹן מִשְׁמָשִׁין גַּבִּי
 בּוֹרְסָא יִקְרָא דְּמִלְכָּא עִילָאָה. מַגְבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל,
 דְּאֵינוֹן מִמֶּנּוּ תַּחֲוֹת שׁוּלְטָנָא רַבְרָבָא קְדִישָׁא, מִיכָאֵל
 אֲפּוֹטְרוֹפָסָא דִּישְׂרָאֵל. בְּגִין דְּאֵינוֹן תַּחֲוֹת יָדִיהָ,
 בְּלָחוּ רַבְרָבִין אֲפּוֹטְרוֹפִין דִּישְׂרָאֵל, תָּדָא הוּא
 דְּכַתִּיב מַגְבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לִיה ר' דּוֹסֶתָאִי, יָאוּת אַנְתָּ יַתִּיר מְנִי,
 לְמִיזֵל לְמַחְמִי סֶבֶר אַפִּי יוֹמִין. אָזְלוּ, בְּד
 מָטוּ לְגַבִּיהָ וְחָמָא לֹון, אָמַר לְשַׁמְשִׁיהָ זִיל וְאִמָּא
 לֹון, דְּבוֹרְסִיָּא דְתַלְת קִיָּמָא מָאִי הִיא בְּלָא חָד.

שָׁמַע רַבִּי דּוֹסֶתָאִי, אֶסְתַּבֵּל בְּנַפְשִׁיהָ מִיְלְתָא,
 וְאָמַר לְשַׁמְשָׁא זִיל וְאִמָּא לִיה לְמַר, דְּלָאוּ
 לְמַגְנָא אָמַר דָּוִד, (תהלים קיח כב) אָכֵן מָאֶסוּ הַבּוֹנִים
 הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה, דָּא דָּוִד מִלְכָּא דְאִיהוּ רַבִּיעָאָה.

לשון הקודש

מִמֶּנּוּ לְלַבֵּת לְרֹאוּת אֶת סֶבֶר פְּנֵי הַיָּמִים.
 הִלְכוּ. בְּשִׁהְיָעוּ אֵלָיו וְרָאָה אוֹתָם, אָמַר
 לְשַׁמְשׁוֹ: לָךְ וְאָמַר לָהֶם, שְׂכַסָּא שֶׁל
 שְׁלִשָּׁה עֲמוּדִים מָה הוּא בְּלִי אַחָד?
 שָׁמַע רַבִּי דּוֹסֶתָאִי, הֶסְתַּבֵּל בְּנַפְשׁוֹ עַל
 הַדָּבָר וְאָמַר לְשַׁמְשׁ: לָךְ וְאָמַר לְמַר,
 שְׂכַסָּא לְחֶנֶם אָמַר דָּוִד (תהלים קיח) אָכֵן מָאֶסוּ
 הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה, זֶה דָּוִד הַמֶּלֶךְ
 שֶׁהוּא הָרַבִּיעִי.

לָהּ – אֵלּוּ שְׁשִׁים גְּדוֹלִים מִשְׁמָשִׁים
 עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, שֶׁהֵם מִשְׁמָשִׁים לְכַסָּא
 הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיזֹן. מַגְבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל
 – שֶׁהֵם מְמַנִּים תַּחַת שְׁלִשׁ גְּדוֹל קְדוּשָׁה,
 מִיכָאֵל הָאֲפּוֹטְרוֹפּוֹס שֶׁל יִשְׂרָאֵל. מִשּׁוּם
 שֶׁהֵם תַּחַת יָדוֹ, כָּלֶם גְּדוֹלִים שָׂרִים
 אֲפּוֹטְרוֹפּוֹסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂכַתוֹב
 מַגְבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל.

אָמַר לוֹ רַבִּי דּוֹסֶתָאִי: רְאוּי אַתָּה יוֹתֵר

אֲזַל שְׁמָשִׁיָּה וְאָמַר לִיה־הָאִי מִילְתָּא. אָמַר לִיה־
מִימַר שְׁפִיר קְאָמַרְתָּ, אָלָא זִיל וְאִמָּא לִיה־
אֵן גַּעְלוּ בֵּיה בְּדוֹד, דְּאָמַר אֶבֶן מָאָסוּ הַבּוֹנִים.

אָמַר לִיה־לְר' חַנִּי, שְׁמַעְתָּ בְּהֵאִי מִילְתָּא בְּתָנָם,
אָמַר לִיה־תָּלַת עֲנִינֵי שְׁמַעִית, חַד הוּא
דְּרִשָּׁא, אָמַר לִיה־לָאוּ לְדִרְשָׁא קָא אָתִינָא הָבָא.
דְּעוֹבְדָא דִּישִׁי וּבְנֵי שְׁמַעְנָא, אָבֵל עִיקְרָא דְּמִלְתָּא
אִי שְׁמַעְתָּ, אִימָא.

אָמַר, עִיקְרָא דְּמִלְתָּא אֵינִין תְּרִי עֲנִינֵי
דְּשְׁמַעִית, חֲדָא הוּא דְּאָמַר אָבָא, בְּיוֹמָא
דְּאָתְבִּנִי בִי מִקְדָּשָׁא עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִיבֹ
סִינִי לְדוֹד מִלְכָּא.

דְּבַתֵּר דְּאֶזְדַּמֵּן לִיה־הָהוּא חוּבָא, וְאָף עַל גַּב
דְּמַחֵל לִיה־קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בִּד נֶפֶק

לשון הקודש

שְׁמַעְתִּי, אָבֵל עֵקֶר הַדְּבָר, אִם שְׁמַעְתָּ –
אָמַר.

אָמַר, עֵקֶר הַדְּבָר הֵם שְׁנֵי עֲנִינִים
שְׁשֻׁמַּעְתִּי, אֶחָד הוּא שְׁאָמַר אָבָא, בְּיוֹם
שְׁנִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, עָשָׂה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא חֶסֶד רַב לְדוֹד הַמֶּלֶךְ.

שְׁאָחַר שְׁהַזְדַּמֵּן לוֹ אוֹתוֹ הַחֲטָא, וְאָף עַל
גַּב שְׁמַחֵל לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּשִׁנְיָא

הַלֵּךְ שְׁמָשׁוּ וְאָמַר לוֹ הַדְּבָר הַזֶּה. אָמַר
לוֹ: מֵאָמַר יָפָה אָמַרְתָּ, אָלָא לָךְ וְאָמַר לוֹ,
אִיפֹה בָּחֲלוּ בְּדוֹד שְׁאָמַר אֶבֶן מָאָסוּ
הַבּוֹנִים?

אָמַר לוֹ לְרַבִּי חַנִּי: שְׁמַעְתָּ בְּדְבָר הַזֶּה
אִיזְשֵׁהוּ בְּתָנָם? אָמַר לוֹ: שְׁלִשָּׁה עֲנִינִים
שְׁמַעְתִּי, אֶחָד הוּא דְּרִשָּׁא. אָמַר לוֹ: לֹא
לְדִרְשָׁא בָּאֵתִי לְכָאן, שְׁמַעְשֵׂה יְשִׁי וּבְנֵי

מֵהָאֵי עָלְמָא, לֹא שִׁבְקוּהוּ מִלֵּאבֵי עִילָאֵי לְמַעַבְר
תִּרְעִי יְרוּשָׁלַיִם דְּלַעִילָא, וְהָהָה יִתִּיב אֲבָרָאֵי.

וּבִיוֹמָא (דף לב ע"ב) דְּאִתְבְּנִי בִּי מִקְדָּשָׁא, קָרָא
קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא לְמִיכָאֵל רַבְרָבָא
קְדִישָׁא, וּבְנֵי לִיה לְמַחְוֵי הוּא, וְשִׁתִּין קְדִישִׁין
עִילָאִין, אֲפּוֹטְרוֹפָסִים דִּישְׂרָאֵל, אֵינּוֹן דְּאִסְחָרוּ
בּוֹרִסֵי קְדִישָׁא דִּיקָרִיהָ.

וּבְנֵי לִיה לְמִיכָאֵל, לְמִיעַל לְדוֹד מְשִׁיחָא בְּתִרְעִי
יְרוּשָׁלַיִם דְּלַעִילָא, וְלֹאֲתִקְנָא לִיה עִם
אֲבָהָתְנָא, רְתִיבָא קְדִישָׁא עִילָאָה, הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (מ"א ח טו) עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְדוֹד
עַבְדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ.

וְאִידָךְ, עֲנִינָא הוּא, דְּכְתִיב בִּיהוּדָה סְבוּי, דְּנַעֲלוּ
בִיה אֲחִיוֵי. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (בראשית לא א)

לשון הקודש

וּמִנְהָ אֵת מִיכָאֵל לְהַכְנִים אֵת דּוֹד
הַמְּשִׁיחַ לְשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה,
וְלִהְיוֹתֵנּוּ עִם הָאֲבוֹת בְּמַרְבֵּבָה קְדוּשָׁה
עֲלִיוֹנָה. זֶהוּ שְׁכָנֹתוֹב (מלכים-א ח) עַל כָּל
הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' לְדוֹד עַבְדּוֹ
וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ.

וְחִתְרָה – עֲנִינָא הוּא, שְׁכָנֹתוֹב בִּיהוּדָה סְבוּ
שֶׁבָּחָלוּ בּוֹ אֲחִיוֵי. זֶהוּ שְׁכָנֹתוֹב (בראשית לח)

מִן הָעוֹלָם הַזֶּה לֹא הִשְׁאִירוּ אוֹתוֹ
הַמִּלֵּאכִים הָעֲלִיוֹנִים לְעַבְר בְּשַׁעְרֵי
יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹמֶעֱלָה, וְהָיָה יוֹשֵׁב בַּחוּץ.
וּבְיוֹם שְׁנִכְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, קָרָא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִיכָאֵל הַשֵּׁר הַקְּדוֹשׁ,
וּמִנְהָ אוֹתוֹ לְהִיּוֹת הוּא וְשֵׁשִׁים קְדוּשִׁים
עֲלִיוֹנִים אֲפּוֹטְרוֹפָסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
אוֹתָם שֶׁהִקִּיפוּ אֵת כְּסֵא כְבוֹדוֹ הַקְּדוֹשׁ.

וַיָּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אָחִיו, דָּסְרוּ לִיה מִגְּאוּתִיהָ.
 וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא נִיחָא קָמִיה מְכַל בְּנוֹי
 דִּיעֲקֹב לְמַהוּי שׁוֹלְטָנָא דְּמַלְכוּתָא דְּעֵלְמִין, אֱלָא
 לִיהוּדָה. הָדָא הוּא דְּכֵתִיב, (שם מט י) לֹא יִסּוּר שִׁבְט
 מִיְהוּדָה וְכוּ' וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים, הוּא בְּלַחֲדוּי, וְלֹא
 לְשָׂאֵר בְּנוֹי דִּיעֲקֹב, וְהֵינּוּ מַלְתָּא דִּיהוּה אָמַר אָבוּי.

וְתוֹ שְׂמִיעָנָא, מֵאֵי חָמָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְמִיְהָב שׁוֹלְטָנוּתָא לִיהוּדָה מְכַל שְׂאֵר אָחִיו.
 אֱלָא, אֶסְתַּבֵּל קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּשָׁמִיה הַגְּדוֹל
 דִּיהוּה רָשִׁים בְּשָׁמִיה דִּיהוּדָה, וּבְגִינִיה אֲשֻׁלְמִיָּה עַל
 כָּלָא, וְשׁוֹלְטָנִיה לָא תַעֲדִי. אֲתָא ר' דּוֹסֶתָאִי
 וַנִּשְׁקִיָּה בְּרִישִׁיָּה.

שְׂמַע רַבִּי אֶלְעָזָר, וְנִפְק לְגַבִּיהוֹן, אָמַר אֲתוֹן
 מֵאֲרִיָּהוֹן דְּמַתִּיבְתָּא עֵילָאָה, פְּלַגוּתָא

לשון הקודש

וְעוֹד שְׂמִיעָנִי, מָה רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְתַת שְׁלֹמֹן לִיהוּדָה מְכַל שְׂאֵר
 אָחִיו? אֱלָא הַסְתַּבֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּשִׁמּוֹ הַגְּדוֹל שְׁהִיה רְשׁוּם בְּשִׁמּוֹ שֶׁל
 יְהוּדָה, וּבְגִלּוֹ הַשְּׁלִיטוֹ עַל הַכָּל וְשְׁלֹמֹן
 לֹא יִסּוּר. בָּא רַבִּי דּוֹסֶתָאִי וַנִּשְׁקֹן
 בְּרִאשׁוֹ.

שְׂמַע רַבִּי אֶלְעָזָר, וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם. אָמַר,

וַיָּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אָחִיו, שֶׁהִסְרִיחוּ
 מִגְּאוּתוֹ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין גּוֹחַ
 לְפָנָיו מְכַל בְּנֵי יַעֲקֹב לְהִיּוֹת שְׁלִיט שֶׁל
 מַלְכוּת שֶׁל עוֹלָמִים, אֱלָא רַק לִיהוּדָה.
 זֶהוּ שְׂפָתוֹב (שם מט) לֹא יִסּוּר שִׁבְט מִיְהוּדָה
 וְכוּ' וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים. הוּא לְבָדוּ, וְלֹא
 לְשָׂאֵר בְּנֵי יַעֲקֹב, וְהֵינּוּ הַדְּבָר שְׁהִיה
 אֹמֵר אָבוּי.

וּשְׁלִימָתָא אֵייתוּ גַבְאִי, וְתַחֲמוּן וְתִיחּוּן. מַה דְּלֹא
הָוָה גָּלִי לְעַלְמִין, דְּכַתִּיב (שמות לג כ) כִּי לֹא יֵרָאֵנִי
הָאָדָם וְחִי. וְאַתּוּן תַּחֲמוּן וְתִיחּוּן.

יְתַבּוּן קַמִּיה, אֲשֶׁתִּיק, וְאֵינוּן אֲשֶׁתִּיקוּ. עָאֵל
לְאֶדְרוּגָא, שָׁמַע תַּחֲוָא קָלָא דְהָוָה אָמַר,
אֵימָא לֹון מַה דְּאֵינוּן בָּעָאן, דְּזַכָּאִין אֵינוּן. עַד
דְּנַחֲתִי, רַמֵּשׁ לִילִיא. אֲכָלוּ. עַד דְּהָוּ אֲכָלִי,
אֲשֶׁתִּיק, וְאֵינוּן אֲשֶׁתִּיקוּ. כִּד אֲכָלוּ, קָמוּ לְמַשְׁכַּב,
אָמַר לֹון אֵי אֵית מַנְכּוּן, דְּשָׁמַע מִילְתָּא לֵימָא לִי.

פְּתַח רַבִּי דּוֹסְתָאִי וְאָמַר, אֲנִן סְבָרָא נְסִבּוּר,
וְטִיבּוּ לְמִינְדָּע, אֵת אֵימָא לָן. אָמַר לֹון,
שְׁמַעְתּוּן הֵאִי מִילְתָּא דְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל
הַקּוּרָא קְרִית שָׁמַע בְּתַקְנָה עַל מַטָּתוֹ, נִשְׁמָתוֹ
עוֹלָה לְשׁוּט בְּאַרְצָן תַּחֲתִיִּים. הֵדָא הוּא דְכַתִּיב, (שה"ש

לשון הקודש

בְּעוֹדֵם אוֹכְלִים, שְׁתַּק, וְהֵם שְׁתַּקּוּ.
בְּשִׂאֲכָלוּ, קָמוּ לְשַׁכַּב. אָמַר לָהֶם: אִם יֵשׁ
מִכֶּם שֶׁשָּׁמַע דְּבַר, שִׂיאֲמַר לִי.

פְּתַח רַבִּי דּוֹסְתָאִי וְאָמַר, אֲנִן סְבָרָא
נְסִבּוּר, וְטוֹב לְדַעַת, אֵתָּה אָמַר לָנוּ. אָמַר
לָהֶם, הַשְּׁמַעְתֶּם הַדְּבָר הַזֶּה שֶׁאָמַר רַבִּי
יִצְחָק? כָּל הַקּוּרָא קְרִיאַת שְׁמַע בְּתַקְנָה
עַל מַטָּתוֹ, נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה לְשׁוּט בְּאַרְצָן

אַתֶּם בְּעָלֵי הַיְשִׁיבָה הַעֲלִינָה, חֲצִי וְשָׁלֹם
תִּבְּאוּ אֵלַי, וְתִרְאוּ וְתַחֲיוּ מַה שְּׁלֹא הָיָה
גָּלוּי לְעוֹלָמִים, שְׁכַתּוֹב (שמות לג) כִּי לֹא
יֵרָאֵנִי הָאָדָם וְחִי, וְאַתֶּם תִּרְאוּ וְתַחֲיוּ.

יִשְׁכּוּ לְפָנָיו. הוּא שְׁתַּק וְהֵם שְׁתַּקּוּ. נִכְנָם
לְחֶדֶר, וְשָׁמַע אוֹתוֹ הַקּוֹל שֶׁהָיָה אוֹמֵר:
אָמַר לָהֶם מַה שֶּׁהֵם רוֹצִים, שֶׁצְּדִיקִים
הֵם. עַד שֶׁיִּרְדּוּ, הָעָרִיב הַלֵּילָה. אֲכָלוּ.

ג (י) שְׂשִׁים גְבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. אָמְרוּ
לֵיהּ לֵימָא מָר.

אָמַר לוֹן, בְּקִרְיָת שְׁמַע אֵית שְׁתִּין אֲתוּתָא
יְדִיעָאן, עַד וּבִשְׁעָרֶיךָ. וְעַל כָּל אֵת וְאֵת
אֵית סוּד יִקְרָא דְמַלְכוּתָא קִדִּישָׁא, דְּשִׁלִּיטָא
עִילָאָה. וּפּוֹלְחָנִיה דְּבַר נֶשׁ קַמִּיָּה, עַד דִּיקָרַב
דַּעֲתִיה, לְכוּרְסֵי יִקְרָא דְמַלְכוּתָא קִדִּישָׁא.

וּבְהֵהוּא שַׁעֲתָא, נָסִיב לוֹן מִן פּוּמִיָּה מְאִרִּיה
דְּאַפִּיָּא, דִּי שְׁמִיָּה בְּשָׂמָא דְמִרִּיה, וְהוּא
אַסִּיק לְהוֹן לְעִילָא עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶן דְּצַדִּיקָיָא, קַמִּי
מִדְּבַחָא יִקְרָא דְלְעִילָא.

וְנִסְבִּין לוֹן, שְׁתִּין מִלְּאַכִּין, דְּסַחֲרִין בּוּרְסֵי יִקְרָא,
כָּל חַד וְחַד אֵת חַד, וּמִזְמָרִין בְּהוֹן כָּל
לִילְיָא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים כו ד) וְלָקַח חֲבֵהוֹן

לשון הקודש

הַכְּבוֹד שֶׁל הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה.
וּבִאֲוֹתָהּ שָׁעָה לּוֹקַח אוֹתָם מִפְּנֵי בַּעַל
הַפְּנִים, שֶׁשָּׂמוּ בְּשֵׁם אֲדוֹנוֹ, וְהוּא מַעֲלָה
אוֹתָם לְמַעֲלָה עִם נִשְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים לְפָנֵי
מִזְבַּח הַכְּבוֹד שֶׁלְמַעֲלָה.

וְנוֹטְלִים אוֹתָם שְׂשִׁים מִלְּאַכִּים
שֶׁמְקִיפִים אֵת כִּסֵּא הַכְּבוֹד, כָּל אֶחָד
וְאֶחָד אוֹת אַחַת, וּמִזְמָרִים בָּהֶם בְּכָל

הַחַיִּים. וְהוּא שְׁכַתוֹב (שִׁיר א) שְׂשִׁים גְבוּרִים
סָבִיב לָהּ מִגְבוּרֵי יִשְׂרָאֵל. אָמְרוּ לוֹ,
יֹאמַר רַבְּנּוּ!

אָמַר לָהֶם, בְּקִרְיַת שְׁמַע יֵשׁ שְׂשִׁים
אוֹתוֹת יְדוּעוֹת עַד וּבִשְׁעָרֶיךָ, וְעַל כָּל
אוֹת וְאוֹת יֵשׁ סוּד כְּבוֹד הַמַּלְכוּת
הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַשְּׁלִיט הָעֲלִיוֹן, וְעַבְדוֹת
הָאָדָם לְפָנָיו, עַד שֶׁיִּקָּרַב דַּעֲתוֹ לְכִסֵּא

הַטָּנָא מִיִּדְךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבֵּחַ ה' אֱלֹהֶיךָ. וְלָקַח הַכֹּהֵן, דָּא הוּא מַטְרוּן, הַטָּנָא, אֵלֶּיךָ שְׁתֵּין אֲתוּתָא דְקָרִית שְׂמַע דְּלִילָא.

אוֹלִיף לָהּ, נָפַק נִשְׁמַתָּהוֹן מִנִּיחוֹ, וְחָמוּ מַה דְּחָמוּ, וְאִיתְעָרוּ. אָמַר חַד לְחַד, לֹא יִתִּיב כָּאן, לִית אֲנִי חֲזִין לְהָאִי. מֵאן דְּאִיחוּ מִלְּאָכָא עֵילָאָה, לְהָאִי בְּהָאִי יָקָר. מֵאִי הָוָה דַּעֲתִיחוּ. חָזוּ דְּמִלְּאָכֵיא דְּחִין לָהּ לְבַר, וְאַצְטָעָרוּ, עַד דְּחָמוּ מֵאִי דְּחָמוּ, וְנִשְׁמַתִּיה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר אַעֲבַר לָהּ, וְאַשְׁתַּזִּיבוּ.

חָמוּ לְהָהוּא בְּהִנָּא רַבָּא, דְּאַתָּא לְקַבְּלָא אוֹלְפָנִיה דְּרַבִּי אֶלְעָזָר, וְאָמַר, רַבָּה קִדִּישָׁא, סָק סָק, אָמַר לִיה, (שה"ש א ד) מְשַׁכְּנִי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה. אָמַר לִיה, מֵאן אֵלֶּיךָ גָּבַךְ. אָמַר לִיה רַבְרַבִּי דָּרָא אֵינּוֹן.

לשון הקודש

מַה הָיְתָה דַּעֲתָם? רָאוּ שְׂמִלְּאָכִים דּוֹחִים אוֹתָם הַחוּצָה, וְהִצְטָעָרוּ. עַד שָׂרְאוּ מַה שָׂרְאוּ, וְנִשְׁמַתוּ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר הַעֲבִירָה אוֹתָם, וְנִצְלוּ.

רָאוּ אֶת אוֹתוֹ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל שָׂבָא לְקַבֵּל אֶת לְמוּדוֹ שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאָמַר: גָּדוֹל קְדוּשָׁה, עֲלָה עֲלָה. אָמַר לוֹ: מְשַׁכְּנִי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה. אָמַר לוֹ: מִי אֵלֶּה אֶצְלָךְ? אָמַר לוֹ: גָּדוֹלֵי הַדּוֹר הֵם. אָמַר לוֹ: אֵין לִי רְשׁוּת,

לִילָה. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (דְּבָרִים כו) וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטָּנָא מִיִּדְךָ וְהִנִּיחוֹ לִפְנֵי מִזְבֵּחַ ה' אֱלֹהֶיךָ. וְלָקַח הַכֹּהֵן - זֶהוּ מַטְרוּן, הַטָּנָא - אֵלֶּה שְׁשִׁים אוֹתִיּוֹת שֶׁל קָרִיאת שְׂמַע שֶׁל הַלִּילָה.

לְמוֹד אוֹתָם, יִצְאָה מֵהֶם נִשְׁמַתָּם וְרָאוּ מַה שָׂרְאוּ, וְהִתְעוֹרְרוּ. אָמַר אֶחָד לְאַחֶד: לֹא נִשְׁבַּ כָּאן, אֵינְנוּ רְאוּיִים לָזֶה. מִי שְׁהוּא מִלְּאָךְ עֲלִיוֹן, יִהְיֶה בְּכָבוֹד הַזֶּה.

אָמַר לִיה לִית לִי רְשׁוּתָא, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אָמַר לִי לְקַבְּלָא אַפָּךְ, וְאַנָּא עֵיילָנָא קַמִּיה, הָדָא
הוּא דְּכַתִּיב, (שם) הֵבִיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו. וּבַחֲזִיךְ
קַדִּישָׁא כָּל חֵילִי דְּשָׁמַיָא, נָגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בָּךְ, לְכָל צְדִיקָיָא, עָבִיד קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לְמַטְטְרוֹן שֶׁר הַפָּנִים, דִּיסְלָק
נִשְׁמַתִּיהוּ לְעֵילָא. הוּא אוֹמַר סָק סָק, וְנִשְׁמַתִּיה
אֲתִיב לִיה וְאוֹמַר, מָשְׁכֵנִי אַחֲרִיךְ נְרוּצָה הֵבִיאֲנִי
הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו. הוּאִיל וְרַעוּתִיה דְּאַנָּא עֵייל לְאִידְרִין
עֵילָאִין נָגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים
קמט ה) יַעֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד, דָּא מַטְטְרוֹן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּאוֹתָה שְׁעָה שְׁנִשְׁמַתוּ שֶׁל אוֹתוֹ
צְדִיק עוֹלָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, עוֹשָׂה
לוֹ הַבְּטָחָה, וּמְבָרֵךְ לוֹ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, אַחֲרֵי

לשון הקודש

אוֹמַר עֵלָה עֵלָה – וְנִשְׁמַתוּ מְשִׁיבָה לוֹ
וְאוֹמְרָת מְשַׁכְנִי אַחֲרִיךְ נְרוּצָה הֵבִיאֲנִי
הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו. הוּאִיל וְרַצוֹנוּ שְׂאֵנִי אָכֵנִם
לְחֲדָרִים הָעֲלִיוֹנִים, נָגִילָה וְנִשְׁמַחָה בָּךְ.
זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים קמט) יַעֲלוּ חֲסִידִים
בְּכָבוֹד, זֶה מַטְטְרוֹן.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּאוֹתָה שְׁעָה שְׁנִשְׁמַתוּ
שֶׁל אוֹתוֹ צְדִיק עוֹלָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ

שְׁהֲרִי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָמַר לִי לְקַבְּלָא
פָּנֶיךָ, וְאַנִּי נִכְנַסְתִּי לְפָנָיו. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(שיר א) הֵבִיאֲנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו. וּבַחֲזִיךְ
קָדוֹשׁ, כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם, נָגִילָה
וְנִשְׁמַחָה בָּךְ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בָּךְ, לְכָל הַצְדִּיקִים,
עוֹשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, לְמַטְטְרוֹן שֶׁר
הַפָּנִים, שְׁיַעֲלָה נִשְׁמוֹתֵיהֶם מֵעֵלָה. הוּא

הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר ה' אֶל אֲבָרָם בַּמִּתְּחָה
לֵאמֹר אֵל תִּירָא אֲבָרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׂכָרְךָ הִרְבֵּה
מְאֹד. אֵל אֲבָרָם, זֶה הָיָה הַנִּשְׁמָה. בַּמִּתְּחָה, כְּשֶׁהוּא
שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ. וְכֵן אֹמֵר לוֹ, אֵל תִּירָא אֲבָרָם
אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׂכָרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד.

דְּבַר אַחֵר בַּמִּתְּחָה, זֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כד יז) וּמִרְאֵה
כְּבוֹד ה' כָּאֵשׁ אוֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ הָהָר. וְזֶהוּ
מִטְטְרוֹן, הַמּוֹלִיכֵוּ לִפְנֵי בּוֹרְאוֹ.

דְּבַר אַחֵר אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, מֶה כְּתִיב לְמַעַלָּה
מִן הָעֲנִיָּן, רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים, וְכְתִיב
בְּתִרְיָה אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר ה' אֶל
אֲבָרָם. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהַנִּשְׁמָה יוֹשֶׁבֶת וְנִזְוִינִת
מֵאוֹתוֹ הָאֹר שֶׁל מַעַלָּה, וּמִתְּלַבֶּשֶׁת בּוֹ. דֹּאמַר רַבִּי
תַנְחוּם, לְבוּשׁ הַנִּשְׁמָה לָעוֹלָם הַבָּא, הוּא אֹר זֶהֱרָה

לשון הקודש

וּמִרְאֵה כְבוֹד ה' כָּאֵשׁ אוֹכֶלֶת בְּרֹאשׁ
הָהָר. וְזֶהוּ מִטְטְרוֹן, הַמּוֹלִיכֵוּ לִפְנֵי
בּוֹרְאוֹ.

דְּבַר אַחֵר, אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, מֶה כְּתוּב
לְמַעַלָּה מִן הָעֲנִיָּן? רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ
הַנְּעָרִים. וְכְתוּב אַחֲרָיו אַחֵר הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה הָיָה דְּבַר ה' אֶל אֲבָרָם. בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה שֶׁהַנִּשְׁמָה יוֹשֶׁבֶת וְנִזְוִינִת מֵאוֹתוֹ
הָאֹר שֶׁל מַעַלָּה, וּמִתְּלַבֶּשֶׁת בּוֹ. שֶׁאֵמַר

הוּא, עוֹשֶׂה לוֹ הַבְּטָחָה וּמִבְרָךְ לוֹ. וְזֶהוּ
שְׁכָתוֹב (בראשית טו) אַחֵר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
הָיָה דְּבַר ה' אֶל אֲבָרָם בַּמִּתְּחָה לֵאמֹר אֵל
תִּירָא אֲבָרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ שְׂכָרְךָ הִרְבֵּה
מְאֹד. אֵל אֲבָרָם - זֶה הָיָה הַנִּשְׁמָה.
בַּמִּתְּחָה - כְּשֶׁהוּא שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ. וְכֵן
אֹמֵר לוֹ? אֵל תִּירָא אֲבָרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ
שְׂכָרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד.

דְּבַר אַחֵר, בַּמִּתְּחָה - זֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כד)

שְׁלֹמֶעֱלָה מִכֶּסֶּא הַכְּבוֹד הוּא, שְׁנֵאמַר (תהלים צז יא) אֹר זָרֹעַ לְצַדִּיק וְלִישָׁרִי לֵב שְׂמִיחָה. וּבְתִיב (ישעיה ס ט) וְהָיָה לָךְ ה' לְאֹר עוֹלָם. וְלֹא מִלֵּאף וְלֹא כֶסֶּא הַכְּבוֹד. וְדוֹד אָמַר (תהלים כז א) ה' אֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא.

וְאִזְלָא הָא, כִּי הָא דְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמַתוּ שֶׁל צַדִּיק נִיטְלָה מֵאֹר כֶּסֶּא הַכְּבוֹד, וְנִכְנָסַת בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִי זָכָתָה וְעוֹלָה לְמַעְלָה, אֵינּוּ דִין שְׁתִּיתוּסָף לָהּ יוֹתֵר אֹר מִמָּה שְׁקַבְּלָה בְּרֵאשׁוֹנָה לִיכְנֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִמִּי מְקַבֶּלֶת אוֹתוֹ הָאֹר, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמֵלֵא מְקַרָּא כְּתוּב אִי אֶפְשָׁר לְאֹמְרוֹ, דְּכְתִיב אֵל תִּירָא אֲבָרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ, אֲנֹכִי וְלֹא אַחֵר, וְלָמָּה, בְּשִׁבִּיל שְׁשֻׁכְּרָךְ הִרְבָּה מְאֹד.

לשון הקודש

הַכְּבוֹד, וְנִכְנָסַת בְּעוֹלָם הַזֶּה. אִם זָכָתָה וְעוֹלָה לְמַעְלָה – אֵינּוּ דִין שְׁתִּיתוּסָף לָהּ יוֹתֵר אֹר מִמָּה שְׁקַבְּלָה בְּרֵאשׁוֹנָה לִכְנֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּמִמִּי מְקַבֶּלֶת אוֹתוֹ הָאֹר? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֶלְמֵלֵא מְקַרָּא כְּתוּב, אִי אֶפְשָׁר לְאֹמְרוֹ, שְׁכְּתוּב (בראשית טו) אֵל תִּירָא אֲבָרָם אֲנֹכִי מִגֵּן לָךְ, אֲנֹכִי וְלֹא אַחֵר, וְלָמָּה? בְּשִׁבִּיל שְׁשֻׁכְּרָךְ הִרְבָּה מְאֹד.

רַבִּי תַנְחוּם, לְבוּשׁ הַנִּשְׁמָה לְעוֹלָם הַבָּא הוּא אֹר זֹהַר שְׁלֹמֶעֱלָה מִכֶּסֶּא הַכְּבוֹד הוּא, שְׁנֵאמַר (תהלים צז) אֹר זָרֹעַ לְצַדִּיק וְלִישָׁרִי לֵב שְׂמִיחָה. וְכְתוּב (ישעיה ס) וְהָיָה לָךְ ה' לְאֹר עוֹלָם. וְלֹא מִלֵּאף וְלֹא כֶסֶּא הַכְּבוֹד. וְדוֹד אָמַר (תהלים כז) ה' אֹרִי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא.

וְהוֹלֵךְ זֶה כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמַתוּ שֶׁל צַדִּיק נִיטְלָה מֵאֹר כֶּסֶּא

דְּבַר אַחֵר שְׁכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד, יֵשׁ לָךְ שְׁכָר
הִרְבֵּה מְאֹד, עַל שֶׁהָיָה לָךְ בְּרָאשׁוֹנָה.
וּמִתְלַבֶּשֶׁת מֵאוֹתוֹ הָאֹזֶר, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל
אוֹת א' מִשְׁמוֹ, וְנוֹתֵנָה בְּרֹאשָׁהּ. כִּי הָא דִּתְנִין, עֲתִיד
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת עֲטָרָה בְּרֹאשׁ כָּל צַדִּיק
וְצַדִּיק לְעוֹלָם הַבָּא. וְאֵיזְהוּ, זֶה אוֹת ה"א, בְּאֲשֶׁר
בָּרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְכָתִיב בְּהַפְרָאם, בְּה"א בְּרָאם.

הַדָּא הוּא דְכָתִיב, וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת שְׁמֶךָ
אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם. לְהִיּוֹת הַנִּשְׁמָה
שְׁלִימָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת וְהַטּוֹב, הַדָּא הוּא
דְכָתִיב, (ישעיה סד ג) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ
יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֶה לּוֹ
(דף לג ע"א) •

רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פִּזִּי, הָיָה לִיהָ הַהוּא אֲרִיסָא, וַיְהִי
קָא מְצַעֵר לִיהָ, אֶתוּ לְקַמִּיָּה ר' זִירָא וְר'

לשון הקודש

וָאָרֶץ, שְׁכָתוֹב (בראשית ב) בְּהַפְרָאם, בְּה"א
בְּרָאם.

זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם יז) וְלֹא יִקְרָא עוֹד אֶת
שְׁמֶךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם, לְהִיּוֹת
הַנִּשְׁמָה שְׁלֵמָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלִימוֹת
וְהַטּוֹב. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה סב) עֵינַי לֹא
רָאִיתָ אֱלֹהִים וּזְלַתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחֲבֶה לּוֹ.
רַבִּי יְהוּדָה בֶּן פִּזִּי הָיָה לוֹ הָאֲרִיסָא, הַהוּא,

דְּבַר אַחֵר, שְׁכַרְךָ הִרְבֵּה מְאֹד – יֵשׁ לָךְ
שְׁכָר הִרְבֵּה מְאֹד, עַל שֶׁהָיָה לָךְ
בְּרָאשׁוֹנָה וּמִתְלַבֶּשֶׁת מֵאוֹתוֹ הָאֹזֶר,
וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹטֵל אוֹת אֶחָת
מִשְׁמוֹ, וְנוֹתֵנָה בְּרֹאשָׁהּ. כִּי הָרִי שְׁנִינּוּ,
עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת עֲטָרָה
בְּרֹאשׁ כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק לְעוֹלָם הַבָּא.
וְאֵיזְהוּ? זֶה אוֹת ה"א, בְּאֲשֶׁר בָּרָא שָׁמַיִם

אָבָא, אָמְרוּ לִיה מַאי עָבִיד מִר בְּאַרְיִסְיָה. אָמַר
לְחֹן גִּבְרָא כִּי גָנִיב, מֵאַרְיָה דְּשִׁמְשָׁא יִזְהַר עָלֶיהָ
זִיזְהָרָא. אָמְרוּ לִיה, לָא לְעֵינֵין מִר בְּמִלְיָה. אָמַר
לְחֹן, וּמָה אַעֲבִיד וְהוּא מְצַעַר לִי. אָמְרוּ לִיה,
יִתְפָּרֵשׁ מִר מִינֵיהּ, וְיִתְתַּנֵּי לָךְ.

עַד דִּהְיוּ יְתִבִּי, אָמְרוּ לִיה לָאוּ לְהָא אֲתִינָא גִבְרָא,
אֵלָא לִימָא לָן מִר, הַשְׁבָּטִים בְּנֵי יַעֲקֹב, מָה
אֵינֹן לְעִלְמָא דְאַתִּי. אָמַר לְחֹן, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
סָלִיק לְחֹן לְמַתִּיבְתָּא דִּרְקִיעָא, וְכָל נְשָׁמְתָא דְצַדִּיק
דְּסָלִיק, אֵינֹן סִהָדִין עַל עוֹבְדוּי.

הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קכב ג) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה, זו
ירוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה. שְׁשָׁם עָלוּ שְׁבָטִים
שְׁבָטֵי יִה עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל, בְּדִי לְהַעֲדִיר עַל כָּל צַדִּיק
וְצַדִּיק מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָמָּה, לְהֵיוֹת כָּלָם מוֹדִים

לשון הקודש

אליך, אלא יאמר לנו מורנו, השבטים
בני יעקב מה הם לעולם הבא? אמר להם
הקדוש ברוך הוא: העלה אותם לישיבת
הרקיע, וכל נשמת צדיק שעולה, הם
מעידים על מעשיה.

זהו שכתוב (תהלים קכב) יְרוּשָׁלַיִם הַבְּנוּיָה,
זו ירושלים של מעלה. ששם עלו שבטים
שבטי יִה עדות לְיִשְׂרָאֵל, בְּדִי לְהַעֲדִיר עַל

והיה מצער אותו. באו לפניו רבי וירא
ורבי אבא. אמרו לו: מה עושה מר עם
אריס? אמר להם: כשהאיש גונב, בעל
השמש יזהיר עליו וזהו. אמרו לו: לא
מעין אדוני בדרךיו? אמר להם: ומה
אעשה, והוא מצער אותי. אמרו לו: יפרד
אדוני ממנו וירוח לך.

בעודם יושבים, אמרו לו: לא לזה באנו

וּמִבָּרְכִים לְשִׁמּוֹ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל
לְהַדוּת לְשֵׁם ה'. וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ
וּמִשְׁתַּבַּח וְאוֹמֵר, רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם רָאָה מָה הִנַּחְתִּי
בְּאֶרֶץ, וְזֶהוּ לְהַדוּת לְשֵׁם ה'.

וְחֵינּוּ דְתַנּוּ, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ מְדוּרָה לְפִי
כְבוֹדוֹ, וּלְפִי הָרָאוּי לוֹ. מֵאֵן דְּאֵתִי
מִרְאוּבֵן, שֶׁם מְדוּרוֹ עִם הַצַּדִּיקִים מִן רְאוּבֵן, וְכֵן
כָּל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט. וּמֵאֵן דְּהוּא גֵּר מֵאַמּוּת הָעוֹלָם
וְנִתְגַּזֵּיר, מְדוּרוֹ בְּמְדוּרָה שֶׁל גֵּרִים. וְהַשְּׁבָטִים,
עוֹמְדִים לְעֵדִים לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק. הֲדָא הוּא
דְּכְתִיב, שִׁשָּׁם עָלוּ שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל
לְהַדוּת לְשֵׁם ה'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיק, יוֹדַעַת
וּמִכֶּרֶת לְעוֹלָם הַבָּא, מָה שְׂאִינּוּ יוֹדַע וּמִכִּיר
מִלֵּאדָּה הַמְּשֻׁרֶת. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה ג ו) אָמְרוּ

לשון הקודש

מִרְאוּבֵן, שֶׁם מְדוּרוֹ עִם הַצַּדִּיקִים מִן
רְאוּבֵן, וְכֵן כָּל שֶׁבֶט וְשֶׁבֶט. וּמִי שֶׁהוּא גֵּר
מֵאַמּוּת הָעוֹלָם וְנִתְגַּזֵּיר, מְדוּרוֹ בְּמְדוּרָה
שֶׁל גֵּרִים. וְהַשְּׁבָטִים עוֹמְדִים לְעֵדִים לְכָל
צַדִּיק וְצַדִּיק. וְזֶהוּ שְׁכָנוֹת שִׁשָּׁם עָלוּ
שְׁבָטִים שְׁבָטֵי יְהוָה עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוּת
לְשֵׁם ה'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, נִשְׁמָתוֹ שֶׁל צַדִּיק

כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק מִיִּשְׂרָאֵל. וְלָמָּה? לְהוּיָת
בְּלֶם מוֹדִים וּמִבָּרְכִים לְשִׁמּוֹ. וְזֶהוּ שְׁכָנוֹת,
עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוּת לְשֵׁם ה'. וְכָל אֶחָד
וְאֶחָד מִכִּיר אֶת שְׁלוֹ וּמִשְׁתַּבַּח וְאוֹמֵר:
רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, רָאָה מָה הִנַּחְתִּי בְּאֶרֶץ,
וְזֶהוּ לְהַדוּת לְשֵׁם ה'.

וְחֵינּוּ שְׂשָׁנֵינוּ, כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ
מְדוּרָה לְפִי כְבוֹדוֹ וּלְפִי הָרָאוּי לוֹ. מִי שֶׁבָּא

צַדִּיק כִּי טוֹב, כִּי טוֹב מִמֶּלֶךְ אֲבִי הַשָּׁרֵת. וּבְתִיב (תהלים
צז יא) אֹרֶז זְרוּעַ לְצַדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שְׂמַחָה.

רַבִּי אָבָא פָּתַח וְאָמַר, (מִיכָה ז טו) כִּימֵי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֶרְאֶנּוּ נִפְלְאוֹת, זְמַן קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ
הוּא לְמַעַבְד פּוֹרְקָנָא לְבָנָי, בְּאִינוּן יוֹמִין דְּשִׁלַּח
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַפְקָא לְיִשְׂרָאֵל, וְאַלְקֵי בְּאִינוּן
מִכְתָּשִׁין לְמִצְרַיִם, בְּגִינִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

תָּא חַזִּי, מַה בֵּין פּוֹרְקָנָא דָּא, לְפּוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם.
פּוֹרְקָנָא דְּמִצְרַיִם חָוָה, בְּחֵד מַלְכָּא וּבְמַלְכוּ
חַד. חָבָא, בְּכָל מַלְכִין דְּעֵלְמָא, וּבְכָל מַלְכוּתָא
דְּעֵלְמָא. וּבְדִין אֲתֵיִקֵּר קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל
עֵלְמָא, וּבְכָל אֶרְעָא, וַיִּגְדְּעוֹן כָּלָא שׁוֹלְטָנְתִּיה
דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכָל עֵלְמָא, וּבְלָהוּ יִלְקוֹן

לשון הקודש

לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל, וְהִלָּקָה בְּאוֹתָם
הַמִּכּוֹת אֶת הַמִּצְרַיִם בְּגִלְל יִשְׂרָאֵל.
בָּא וְרָאָה מַה בֵּין הַנֶּאֱלָה הַזֶּה לְנֶאֱלָת
מִצְרַיִם. נֶאֱלָת מִצְרַיִם הִיְתָה בְּמֶלֶךְ אֶחָד
וּבְמַלְכוּת אַחַת, וְכָאן בְּכָל מַלְכֵי הָעוֹלָם
וּבְכָל מַלְכוּת שְׂפָעוֹלָם, וְאִזּוּ יִתְכַבֵּד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הָעוֹלָם וּבְכָל
הָאֶרֶץ, וַיִּדְּעוּ כֻלָּם אֶת שְׁלֹמוֹנוֹ שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הָעוֹלָם, וְכֻלָּם

יודעת ומכרת לעולם הבא מה שאִינו
יודע ומכיר מִלְּאֹךְ הַמִּשְׁרָת. זֶהוּ שְׂכֵתוֹב
(ישעיה א) אָמְרוּ צַדִּיק כִּי טוֹב, כִּי טוֹב
מִמֶּלֶךְ אֲבִי הַשָּׁרֵת. וּבְתוֹב (תהלים צז) אֹרֶז
לְצַדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שְׂמַחָה.

רַבִּי אָבָא פָּתַח וְאָמַר, (מִיכָה ז טו) כִּימֵי צִאתְךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶרְאֶנּוּ נִפְלְאוֹת. עֲתִיד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת נֶאֱלָה לְבָנָי
בְּאוֹתָם הַזֵּמִים שֶׁשִּׁלַּח הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּמִכְתָּשִׁין עֵילָאִין עַל חַד תִּרִין, בְּגִין דִּי סִרְבוּן
בְּהוּן בִּישְׂרָאֵל.

וְכַד יִנְדְּעוּן שׁוּלְטָנוּתִיה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
כְּמָא דְכְּתִיב, (זכריה יא ט) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל כָּל
הָאָרֶץ. בְּדִין בְּלָהוּ יִתְנַדְּבוּן בְּהוּ בִּישְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה סו כ) וְהִבִּיאוּ אֶת
כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ. בְּדִין יִזְדְּמֶנוּ
אַבְהֵן בְּחֻדָּה, לְמַחְמֵי פּוּרְקָנָא דְבִגְיִיהוּ בְּמִלְקֻדְמִין.
הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (מִיכָה ז טו) כִּימִי צֵאתָךְ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת.

פֿרשֿת וִירָא

וְאַבְרָהָם הָיָה יְהִיָּה: יְהִיָּה בְּגִימְטְרִיָּה שְׁלֹשִׁים.
זְמַנָּא חַד נָפִיק ר' שְׁמַעוֹן, וְחָמָא עָלְמָא
דְּחָשִׁיד וְאַפִּיל, וְאַסְתַּתֵּם נְהוּרִיָּה. אָמַר לִיה לְרַבִּי
אַלְעָזָר בְּרִיָּה, תָּא וְנִחְזִי מַה בָּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

לשון הקודש

אֶת נֶאֱלַת בְּנֵיהֶם כְּמוֹ מִקְדָּם. וְהוּ שִׁכְתוּב
כִּימִי צֵאתָךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ
נִפְלְאוֹת.

פֿרשֿת וִירָא

וְאַבְרָהָם הָיָה יְהִיָּה (בראשית יח) — יְהִיָּה
בְּגִימְטְרִיָּה שְׁלֹשִׁים. יוֹם אֶחָד יָצָא רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְרָאָה עוֹלָם חָשׁוּךְ וְאַפֵּל, וְנִסְתַּתֵּם
אִוְרוֹ. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, בָּא וְנִרְאָה

יִלְקוּ בְּמִכּוֹת עֲלִיוֹנוֹת עַל כָּל אַחַת שְׁתֵּימִם,
מִשׁוּם שִׁסְרְבוּ בִּישְׂרָאֵל.

וְכַשִּׁידְעוּ אֶת שְׁלֻמוֹנוֹ שֶׁל הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, בְּכַתּוּב (זכריה יד, כ) וְהָיָה ה' לְמֶלֶךְ עַל
כָּל הָאָרֶץ, אִזּוֹ בָּלָם יִתְנַדְּבוּ עִם יִשְׂרָאֵל
לְקוּדְשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוּ שִׁכְתוּב (ישעיה סו)
וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה
לָּהּ. וְאִזּוֹ יִזְדְּמֶנוּ הָאֲבוֹת בְּשִׁמְחָה לְרֵאוֹת